Ազգ
Azg
armenian daily

27 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2003 ՇԱԲԱԹ 240(2925)

Շնորհավոր Նոր տարի եւ Սուրբ Ծնունդ

Այսօր մեր թերթը ներկայացնում է 2003 թ. իր վերջին համարը: Ընթերցողների հետ մեր հաջորդ հանդիպումը տեղի կունենա 2004 թ. հունվարի 9-ին, ուրբաթ օրը:

Մինչ այդ շնորհավորում ենք մեր ընթերցողների, մեր հեղինակների, մեր աշխատակիցների, մեր գովազդատուների ու բարեկամների, նրանց բոլորի հարազատների Ամանորը եւ Սուրբ Ծնունդը:

2004 թվականը թող բարի ու բարեբեր լինի մեր երկրի ու ժողովրդի համար:

Թող Նոր տարին հաջողակ լինի մեր ձեռներեցների, բոլոր բարիք ստեղծողների համար:

Թող բարի մարդկանց եւ բարիք ստեղծողների թիվը բազմապատկվի այստեղ եւ ամենուր:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Իրատեսություն, ճկունություն, համախոհություն

Հասկապես այս երեք հատկանիշներն են պետք լինելու Հայաստանին առաջիկա տարում արտաքին ճակատի վրա սպասվող փորձությունները հաջողությամբ հաղթահարելու համար: Եթե անցնող տարին Հայաստանի եւ հարեւան երկրների համար եղավ, բացի Իրանից, տեւական ընտրությունների ժամանակաշրջան, որն արդեն հայտնի ելքով առաջիկա օրերին կավարտվի նաեւ Վրաստանում, ապա ժամանող տարին լինելու է, անկասկած, դիրքորոշումները վերջնականորեն հստակեցնելու, հարաբերություններն ու կեցվածքները պարզելու, տարակարծությունները հաղթահարելու տարի: Սպասողականությունն այլեւս չի թույլատրվելու, ծզծզումներն ու ծեքծեքումները չեն հանդուրժվելու:

Տարածաշրջանում ռուսական զենքի ու կապիտալի ազդեցությունը պահպանելու Մոսկվայի ջանքերին զուգահեռ հետզհետե ավելի է շեշտվում ամերիկյան ձգտումը՝ իր հավքին ապահովագրել Անդրկովկասն ամբողջ տարածաշրջանի վերահսկողության համար: Եվ անպայման չէ, որ այս երկու՝ գերհզոր եւ հզոր երկրների շահերն այստեղ բախվեն հակամարտության ձեւով: Ավելի շուտ՝ Վաշինգտոնն ու Մոսկվան ստիպված են Կովկասում փոխադարձաբար հանդուրժվող համակեցություն ստեղծել ու ձեռնպահ մնալ միմյանց դիրքերը թուլացնող ավանդական խարդավանքներից: Եվ հենց այդ պատճառով նրանք այս երկրներից պահանջելու են հուսալի, տեւական կայունություն, անգամ անտեսելու են այս կամ այն կողմի կենսական շահերը, նույնիսկ ոտնակոխելով դրանք: Վաղուց արդեն տարածաշրջանը դիտվում է իբրեւ տնտեսական ու տրանսպորտային մեկ եւ միասնական միավոր, որտեղ բացառվում է առանձին որեւէ երկրի առաջանցիկ զարգացումը անկախ մյուսից եւ մյուսներից:

Հետեւաբար կայունացման եւ միավորման գործընթացի կանոններն առաջիկա տարի պարտադրվելու են նաեւ Հայաստանին: Այլ խոսքով՝ ղարաբաղյան հիմնահարցը մտցվելու է կարգավորման արագընթաց հուն: Թերեւս նաեւ հաստատվեն պայմանաժամեր: Հարցի լուծման հնարավոր բոլոր գաղափարներն արդեն տրվել են հակամարտ կողմերին: Նորերի համար տեղ ու ժամանակ չկա: Մեզ մնում է ակտիվ կերպով ներգրավվել կարգավորման գործընթացների մեջ եւ ձգտել նվազագույն կորուստներով դուրս գալ սակարկություններից եւ Ադրբեջանի հետ հաստատել արդար խաղաղություն:

Դրա համար, ինչպես ասվեց վերեւում, մեզ պետք է իրատեսություն, ճկունություն եւ թիկունքն ամրացնող համախոհություն:

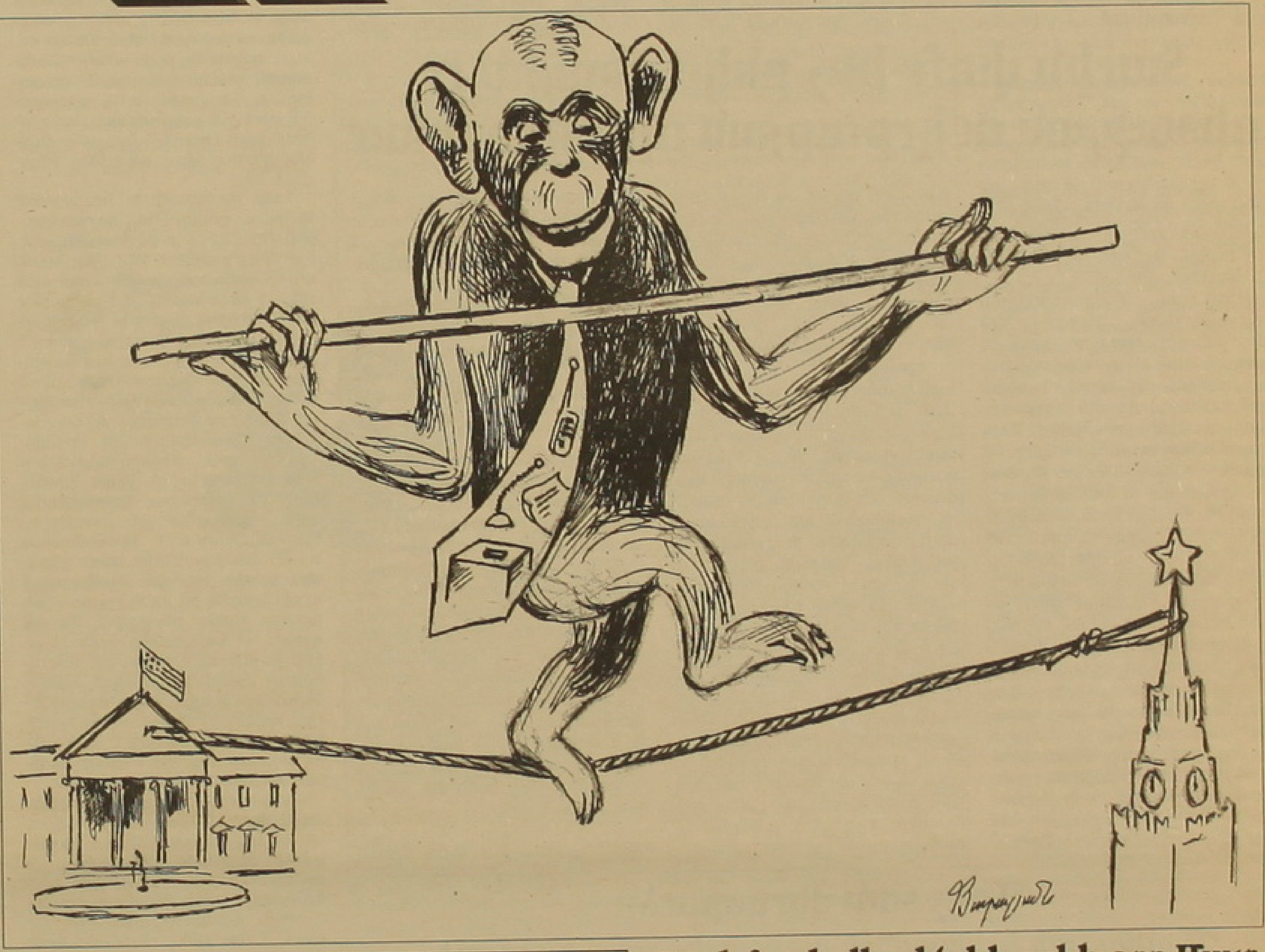

ԱՄՓՈՓԻՉ ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Պահպանելով թեքեյանական ավանդույթները

Հարցազրույց Հայաստանի ԹՄՄ նախագահ Ռուբեն Միրզախանյանի հետ

Չորս ամսից մի փոքր ավելի է, ինչ Թեքեյան մշակութային միության նախագահ է ընտրվել Ռուբեն Միրզախանյանը: Հասկանալի է, որ փոփոխությունը նաեւ միության գործունեության ակտիվացում է ակնկալում: Թեեւ պարոն Միրզախանյանն ընդհանրապես դեմ է «մշակութային գործունեություն» եզրին, գտնելով, որ դա նույնպես եւ մնայուն արժեքներ ստեղծելու տեսակետից զուգեեւ ավելի կարեւոր գործունեություն է, քան քաղաքականը, համենայն դեպս, արժե վերջին 4 ամիսներում միությունում կատարված աշխատանքներն ամփոփել: Այս, ինչպես նաեւ ընդհանրապես Հայաստանի մշակութային ոլորտի մասին է մեր թղթակցի զրույցը Ռուբեն Միրզախանյանի հետ:

- Պարոն Միրզախանյան, վերջին մի քանի ամսում ի՞նչ է կատարվել ԹՄՄ-ում եւ ինչպե՞ս:

– Նախ եւ առաջ մենք որոշել ենք վերականգնել «Թեքեյան» մրցանակաբաշխությունը, որը ենթադրում է նյութական անհրաժեշտ միջոցների հայթայթում: Կարծում եմ, որ յուրաքանչյուր մրցանակաբաշխություն, որը ավանդույթներ ունի, կոչված է նախ եւ առաջ խրախուսելու արվեստի ամենատարբեր բնագավառները: Մեզ հաջողվեց իրականացնել նյութական միջոցների ստեղծումը: Միացյալ Նահանգներում եւ Կանադայում գործող ԹՄՄ-ների աջակցության շնորհիվ: 2004 թվականին Թեքեյան մշակութային միության մրցանակաբաշխությունը անց է կացվելու 8 անվանակարգով: Այդ

մրցանակաբաշխությունը դառնալու է ամենամյա եւ տարիների ընթացքում անվանակարգերն ավելանալու են:

Տես ☛ էջ 6

Տարեմուտի վերջին կիրակի օրը Մայր Տաճար կբերվի Սբ. Գրիգոր Լուսավորչի Աջը

Ավարտին է մոտենում Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի Մայր Տաճարի օծման 1700-ամյակի հոբելյանական տարին:

Հիշարժան հոբելյանի առիթով տարեվերջի կիրակի օրը՝ դեկտեմբերի 28-ին, Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնում, Վեհարանից հանդիսավոր թափորով Մայր Տաճար կբերվի հայոց հավատքի հայր Սբ. Գրիգոր Լուսավորչի Աջը՝ հավատավոր ժողովրդի երկրպագության եւ օրհնության համար:

Մայր Տաճարում Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց Կաթողիկոսի հանդիսապետությամբ կմատուցվի Սբ. Պատարագ: Պատարագի ընթացքում հավատացյալ ժողովրդին առիթ կընձայվի մոտենալու հայոց մեծագույն սրբի մասունքն ամփոփող Աջին եւ շնորհազարդվելու նրանից ծառագող զորությամբ:

Պատարագի ավարտին Ամենայն հայոց հայրապետի նախագահությամբ կկատարվի հանդիսավոր արարողություն, որի ժամանակ Վեհափառ Հայրապետը Սբ. Աջով կօրհնի բարեպաշտ ժողովրդին:

Առատ ձյուն եւ անանցանելի ճանապարհներ

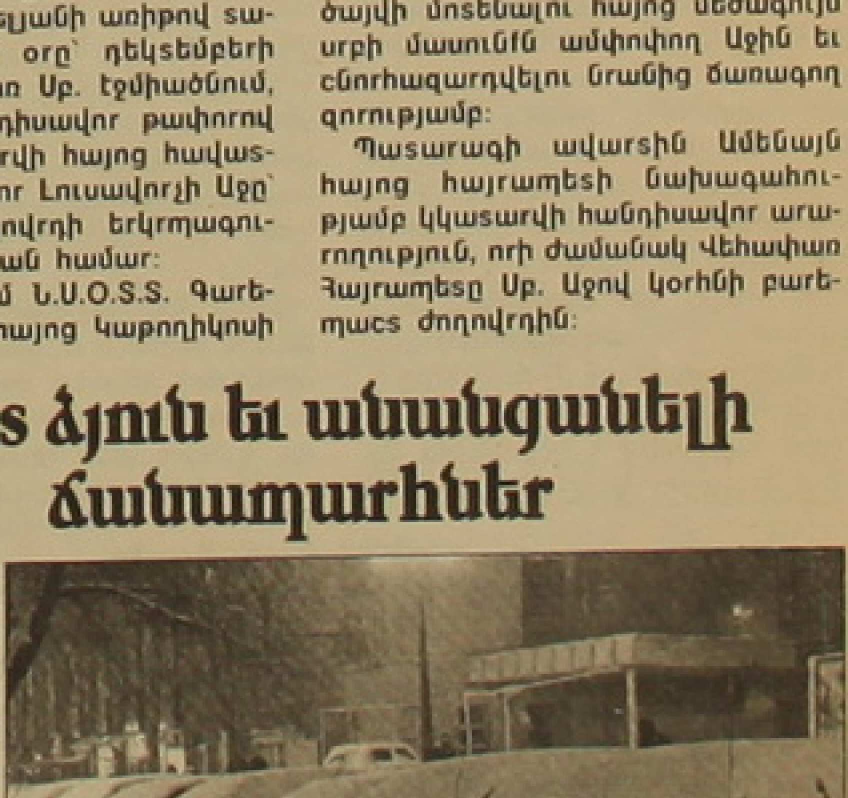

Թեեւ ոչ ոքի, առավել եւս քաղաքային ու տրանսպորտային իշխանությունների համար անակնկալ չէր, սակայն երեկ երեկոյան տեղացած առատ ձյունը նույն տհաճությունը պատճառեց մայրաքաղաքի ուղեւորներին ու վարորդներին: Տնական գնումների համար այդ ժամերին շուկաներում գտնվողները, աշխատանքից տուն վերադարձողները սարսափելի դժվարություններ կրեցին տեղ հասնելու համար: Շատերն իրենց մեքենաները լքեցին ճանապարհների եզրերին ու տեղ հասան ոտքով, երբեմն քայլելով մի քանի ժամ: Հասկապես անկարելի էր երթեւեկել դեպի Նորք եւ Նորքի զանգված, դեպի Ձեյթուն, անգամ Բարեկամություն փողոցից Կոմիտաս տանող ճանապարհներով: Եվ մինչեւ կես գիշեր ձյուն մաքրող-հավաքող մեքենաներ չերեւացին նույնիսկ կենտրոնական փողոցներում եւ հրապարակներում:

Տարին փոքր-ինչ բեկումնային էր գիտության ու կրթության ոլորտի համար

Գիտության ու կրթության ոլորտում անցնող տարվա ընթացքում տեղի ունեցան մի շարք իրադարձություններ ու փոփոխություններ, որոնք թույլ են տալիս ասելու, որ դրանցում բեկումնային փուլ է սկսվում վերջին տարիների ճգնաժամային վիճակից հետո: Տարբեր համաժողովներում հնչեցին հասարակության մտավոր ներուժին տեր կանգնելու, սփյուռքի հետ համախմբված գործելու բազում խոսումներ, որոնց իրականացումը տեսնելու մեր պահանջն անտարակույս պիտի շարունակենք շոշափելի արդյունքներ տեսնելու ակնկալությամբ:

Գիտության, մասնավորապես հայագիտության բնագավառում նշանակալից իրադարձություն էր սեպտեմբերին տեղի ունեցած հայագիտական միջազգային առաջին համաժողովը, որն իրականանալի դարձավ պետության ու եկեղեցու անմիջական հովանավորությամբ: Դրանով ամենքիս համար պարզ դարձավ, որ զուր են մեր պետության անզորության տրտունջները, որ ցանկության դեպքում իրագործելի է համազգային խնդիրներ հետապնդող ամեն մի նախաձեռնություն: Մեր հասարակության ինտելեկտուալ շերտը վերջին տարիների նյութական զրկանքների ճնշման տակ այսչափ չէր մեկուսանա ու չէր դառնա այսքան անզոր, եթե իր թիկունքում զգար պետական հոգածություն: Այլ խնդիր է, որ երկարատեւ թմբիր մտած գիտության գործնական շունչ հաղորդելու հնարավորություն ունեցող գործարար խավը, որն արդեն բավականին ձեւավորված է եւ օրավուր զորանում է մեր կողքին, դեռեւս ինչպես հարկն է չի արժեւորում գիտության ու կրթության կարեւորությունը: Հիշենք, որ հայագիտական համաժողովի կազմակերպման համար հայաստանյան գործարարներից ոչ մեկը գումար չէր ներդրել: Այսինքն, գործարար եւ գիտական խավի միջեւ այսօր գոյություն ունի տեսանելի վիհ, որը խորանալու միտում ունի: Թերեւս դրան որոշ չափով նպաստում է նաեւ մեր տեսական այրերի ոչ բավարար ուշադրությունը գիտական ուսումնասիրությունների նկատմամբ: Այս մասին, իհարկե, խոսվեց հայագիտական համաժողովի եզրափակիչ նիստում, հնչեցին քննադատական խոսքեր, պետական գործիչներին մեղադրելով պատնեշված գործելու ու գիտնականների հետ անմիջական ու ամուր կապ չունենալու համար: Միաժամանակ ընդգծվեց նրանց համագործակցության անհրաժեշտությունը՝ երկրի անվտանգության, տարածաշրջանային զարգացումների արդյունավետ ուղիների մշակման եւ այլ հիմնահարցերի լուծումները համատեղ գտնելու համար: Սակայն, ինչպես ասում են, սայլը տեղից չշարժվեց, եւ տարին փակեցինք հենց նույն համաժողովի որոշումներից մեկն անգամ կիսով չափ չիրականացրած: Մինչդեռ խոսումներ եղել էին, այն էլ բավականին շատ: Անշուշտ, մեղքի իրենց բաժինն ունեն նաեւ գիտնականները, որոնք երբեմն, եթե ոչ հաճախ, առաջնորդվում են զուտ փառասիրական նկրտումներով, բաժանվում առանձին բանակների այդ կերպ սառեցնելով համընդհանուր ոգեւորությունը:

Տարվա գիտական մեծագույն նվաճումն արձանագրվեց ժնեւյան տեղեկատվական հասարակության գագաթաժողովում, որտեղ ԳԱԱ Ֆիզիկայի ինստիտուտի ստեղծած էլեկտրոնային էջը հաղթող ճանաչվեց լավագույն հնգյակում: Այնտեղ մեկնած պատվիրակությունը, ի դեմս նախագահի, հրաշալի հնարավորություն ունեցավ վերստին չափելու մեր գիտական ներուժի մակարդակը եւ ուրվագծելու առաջիկա տարիների անելիքները: Գուցե այս հաջողությունը վերջապես նպաստի տեսական ու գիտական օղակների ամրակուռ համագործակցությանը:

Կրթության ոլորտում վիճակը շատ ավելի բարդ էր ու հակասական, քանի որ կրթական համակարգում տեղի ունեցած առաջին փոփոխությունները մեր հասարակությունը ընդունեց նկատելի հուզումներով, որը հաճախ բացատրվում է կրթական բարեփոխումների մասին ոչ բավարար տեղեկատվությամբ: Թե ինչ կբերի կրթական նոր համակարգը, որը խոստանում է ուսումնական նոր ծրագրեր, գնահատման նոր չափանիշներ, տեղեկատվական հաղորդակցման նոր տեխնոլոգիաներ եւ վերջապես ավելի կատարելագործված ուսուցիչներ՝ առայժմ վաղ է գնահատականներ տալ: Միայն առաջիկա 2 տարիներին տեսանելի կդառնան դրանց արդյունքները եւ հենց այդ ժամանակ էլ հնարավոր կլինի համարձակորեն ասել, թե որքանով էին այդ փոփոխությունները բարի մեր հասարակության համար:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Մինչ տուն վերադարձը

Մանկատան երեխաների համար փորձում են ուրախ Ամանոր կազմակերպել

8 տարեկան Ռոբերտը երբ մեծանա, զինվոր է դառնալու, որ Հայաստանը պաշտպանի: Տեսնես Ձմեռ պապը այս տարի նրա ցանկությունը կկատարի՞, նա այս տարի Ձմեռ պապից մոտոցիկլետ է խնդրել:

Հատուկ տիպի մանկատանը փորձում են երեխաների նորմալ զարգացման համար հնարավորինս բարենպաստ պայմաններ ստեղծել: Արդեն մի քանի ամիս է՝ «Ապագան քոնն է» բարեգործական, սոցիալական հասարակական կազմակերպությունը գրեթե ամեն օր այցելում է երեխաներին, նրանց հետ ժամանակ անցկացնում: «Կազմակերպության նպատակը սթրեսային վիճակներից երեխաներին դուրս բերելն է, որը մեծապես հնարավոր է մշակույթի միջոցով: – Ասաց կազմակերպության նախագահ Նարինե Սարգսյանը: – Երբ մենք ապահովեցինք երեխաների զբաղվածությունը՝ նրանց ներգրավեցինք երգի, պարի, ասմունքի, տիկնիկագործության մեջ, զգացինք, որ նրանք մեծ հաճույքով են դա անում, ամեն օր անհամբերությամբ մեզ են սպասում: Մեր նպատակն է երեխաներին ծանոթացնել մեր մեծ գործիչների հետ, սերտ կապեր ունենալ մշակույթի հետ, ինչու չէ՝ նաեւ նմանվել նրանց, որովհետեւ այդպես հասարակությանը պիտանի մարդ կմեծացնենք»:

Ընկեր Գրեսան համոզված է, որ սա մի մեծ ընտանիք է: Այսօր մանկատանն աճում է ինչպես սոցիալապես անապահով ընտանիքների, միակողմանի, երկկողմանի ծնողազուրկ, այնպես էլ ֆիզիկական թերություններով 1-8 տարեկան 120 երեխա: «Մեր հիմնական նպատակը մինչեւ 7 տարեկան երեխաներին ընտանիքներ վերադարձնելն է, որ նրանք ընտանիքից գնան դպրոց, – ասաց մանկատան տնօրեն Գրեսա Հայրապետյանը: – Մեր աշխատանքը գնահատվում է տուն դարձած երեխաների թվով: Այս տարի 17 երեխա տուն է վերադարձել»:

Երեկ մանկատան երեխաները «Ապագան քոնն է» կազմակերպության կամավորների հետ ամանորյա միջոցառում էին կազմակերպել: Իսկ Նոր տարին կդիմավորեն ընկեր Գրեսայի, մանկատան աշխատակիցների հետ: Բոլոր երեխաների պես նրանք էլ առավոտյան բարձի տակից Ձմեռ պապի նվերները կգտնեն:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

OTE-ն ներկայացրել է 300 մլն դոլարի հայց ընդդեմ Հայաստանի կառավարության

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թեեւ «Արմենտելը» ժամանակավորապես կասեցրել է կապի սակագների բարձրացման գործընթացը, ընկերության գնային քաղաքականության վերաբերյալ վերջնական որոշումը կկայացվի ՀՀ կապի եւ տրանսպորտի նախարարի հայցով դատավարության ընթացքում, որը նշանակված է գալիք տարվա հունվարի 7-ին: Նշենք, որ կապի եւ տրանսպորտի նախարարի հրամանով «Արմենտելին» արգելվել էր նոր սակագների կիրառումը:

Ինչպես հայտնեց արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանը, կառավարության հարցադրումը դատարանում շատ պարզ է: «Մենք չենք քննարկում, թե որքանո՞վ է հիմնավորված կապի նախարարի հրամանը. մենք ընդամենը նշում ենք, որ կապի նախարարի հրամանը, որպես ոլորտը կարգավորող եւ ոլորտում գործունեությունը վերահսկող մարմնի, պետք է կատարվեր», նշեց նախարարը: Ըստ նրա, եթե որեւէ սուբյեկտ համաձայն չէր այդ հրամանի հետ, ապա այն կատարելով հանդերձ, միաժամանակ հնարավորություն ուներ վիճարկել այն օրենքով սահմանված կարգով:

Անդրադառնալով հեռախոսավարձի հաստատագրված կանխավճարի չափի բարձրացմանը, Դ. Հարությունյանը նշեց, որ այն նախատեսված է «Արմենտելի» եւ կառավարության միջեւ 2002 թ.-ին կնքված պայմանագրով: Ըստ նախարարի, կանխավճարի չափը տարեցտարի աճելու է, մոտենալով ինքնարժեքին, ինչը պահանջում է «ողջամիտ եկամտաբերությունը»: «Մեր նպատակը այն չէ, որ ցանկացած գնով սակագինը չփոխվի: Մեր նպատակն է ունենալ որակյալ կապ, հեռահաղորդակցության ոլորտի զարգացում, վճարել ողջամիտ եւ արդարացի գին ստացված ծառայությունների համար», հայտարարեց նախարարը:

Դ. Հարությունյանը հայտնեց նաեւ, որ Լոնդոնի արբիտրաժային դատարանից կառավարությունը ստացել է «Արմենտելի» եւ OTE-ի կողմից ներկայացված հայցերի պատճենները, որոնք ըստ էության բովանդակային առումով միմյանց կրկնում են: Դրանցում, ըստ նախարարի, հայցային պահանջը հստակ չի նշված: Սակայն, ըստ կառավարության ունեցած տեղեկությունների, OTE-ի գործադիր տնօրենը հայտարարել է, թե ընդհանուր առմամբ հայցապահանջը կազմում է 300 մլն դոլար: ՀՀ կառավարության կողմից ձեռնարկվելիք պատասխան քայլերը չբացահայտելով, Դ. Հարությունյանը միաժամանակ նշեց. «Մենք ունենք արբիտրաժում հանդես գալու մի քանի տարբերակ, եւ դեռեւս քննարկում ենք, թե որն է առավել արդյունավետ»:

ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՍՈՒԼԻՍ

«Գործող 19 բանկերն էլ հուսալի են եւ կարող են աշխատել շահույթով»

Նշեց ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախագահը

Այս տարի սղաճը կկազմի 8,5 տոկոս նախապես ծրագրված 3 տոկոսի փոխարեն: Սակայն եթե բացառենք հացի եւ հացամթերքի գների թանկացումը, ապա սղաճը կկազմի 2,9 տոկոս, այսինքն այնքան, որքան Կենտրոնական բանկի ծրագրային ցուցանիշն է: Այս մասին, երեկ, ամփոփելով տարեկան ցուցանիշները, նշեց ԿԲ նախագահ Տիգրան Սարգսյանը: Անցնող տարվա մյուս տվյալները հետեւյալն են:

Փողի զանգվածի եւ համախառն ներքին արդյունքի (ՀՆԱ) հարաբերակցությունը 2003 թ.-ին նախորդ տարվա 12-ից դարձել է 12,4: Ընդ որում, դրամի զանգվածը ավելի արագ աճի տեմպ է արձանագրել՝ 6,5-ից դարձել է 7: Ամերիկյան դոլարի եւ հայկական դրամի հարաբերակցությունը եղել է կայուն: Ավելին, դրամը տարվա ընթացքում պարբերաբար արժեւորվում էր, ինչը պայմանավորված էր արժույթի ներհոսքով («Լինսի» հիմնադրամի եւ Համաշխարհային բանկի): 2004-ին զուտ արտաքին ակտիվների աճի տեմպերն ավելի նվազ կլինեն, որովհետեւ վերոնշյալ կառույցներից այլեւս գումարներ չեն ստացվելու: Ինչ վերաբերում է Կենտրոնական բանկի ներարկումներին, ապա ընթացիկ տարվա առաջին եռամսյակում դրանք կազմել են 25 մլն դոլար, իսկ ամբողջ տարվա ընթացքում՝ 38 մլն դոլար: ԿԲ նախագահը նաեւ հայտնեց, որ որոշում է ընդունվել Կենտրոնական բանկի համախառն ակտիվներում հրաժարվել ոսկու պաշարներից, որովհետեւ ոսկու դեպոզիտների եկամուտն ամենացածրն է: Փոխարենը նպատակահարմար է գտնվել ունենալ դոլարի եւ եվրոյի պաշարներ:

Բանկային համակարգի մասին խոսելով, Տիգրան Սարգսյանը նշեց, որ ԿԲ կողմից շարունակվելու է համակարգի մաքրման գործընթացը: 5 բանկերում սկսվել է լուծարային գործընթացը, 1 բանկ վերաձեւակերպվել է որպես վարկային կազմակերպություն, 1 նոր բանկ գործունեության լիցենզիա է ստացել: Ներկայումս գործում են 20 բանկեր, որոնցից 19 ընդհանուր հսկողության, իսկ 1-ը՝ «Հայկապբանկը», հատուկ հսկողության դաշտում: «Արդշինբանկի» լավորակ ակտիվները եւ պարտավորությունները այս տարի մրցույթով ձեռք բերեց «Արդշինինվեստբանկը», որը հետագայում ձեռք բերեց «Հայագրոբանկի» ակտիվների ու պարտավորությունների ամբողջ հատվածը: 2003 թ.-ին բանկերը սկսեցին վճարումներ կատարել ավանդների ապահովագրման հիմնադրամին, որն, ինչպես հայտնի է, սկսելու է գործել 2005 թ.-ից: Անցնող տարվա ընթացքում ընդունվեց «Վարկային կազմակերպությունների մասին» օրենքը, որից հետո ստեղծվել են 6 վարկային կազմակերպություններ, այդ թվում 2-ը լիցենզային: Բանկերի ընդհանուր կապիտալը ավելացել է 12,9 մլրդ դրամով եւ կազմել է 48 մլրդ դրամ: Ընդհանուր ակտիվները ավելացել են 15 տոկոսով եւ կազմել 278 մլրդ դրամ, շահույթը՝ 27 տոկոսով, կազմելով 6,7 մլրդ դրամ:

Նոյեմբերի տվյալներով բանկերում հաշիվներ ունեն 33 հզ. իրավաբանական անձինք եւ 357 հզ. ֆիզիկական անձինք: Ավանդների գերակշիռ մասը՝ 94 մլրդ դրամին համարժեք գումար, արտարժույթով է, 41 մլրդ-ը՝ դրամով:

«Ազգի» հարցը ԿԲ նախագահին հետեւյալն էր. «2004 թ.-ին բանկային համակարգի մաքրման եւ առողջացման գործընթացի արդյունքով որքան բանկեր դուրս կբերվեն դաշտից»: Այս կապակցությամբ Տիգրան Սարգսյանը պատասխանեց, որ նոր բանկեր ստեղծելու հայտեր կան, որոնց հանդեպ խիստ եւ պահպանողական մոտեցում է ցուցաբերվում: Ինչ վերաբերում է գործող բանկերին, ապա կան որոշ բանկեր, որոնք պետք է համալրեն իրենց կապիտալը: Մասնավորապես 3 բանկեր նման խնդիր ունեն, որոնցից 2-ը կհասցնեն 2005 թ.-ին համալրել պահանջվող 5 մլն դոլար կապիտալը, իսկ 1-ի միաձուլման շուրջ բանակցություններ են ընթանում: Սակայն ԿԲ նախագահի հավաստիացմամբ, բոլոր 19 բանկերն էլ հուսալի են եւ կարող են աշխատել շահույթով:

Այնուհետեւ Տիգրան Սարգսյանն, անդրադառնալով անկանխիկ շրջանառության մեծացման եւ ստվերային շրջանառության նվազեցման խնդրին եւ դրանում «Դրամարկղային գործառնությունների մասին» օրենքի դերին, հայտնեց, որ հարկային մարմիններից ստացած տեղեկատվության համաձայն, այդ օրենքի ազդեցությունը դեռեւս չի զգացվում: Մյուս կողմից, ԿԲ նախագահի կարծիքով, այդ խնդիրը մեկ օրենքով չի լուծվի եւ իր կողմից կառավարությանն է ներկայացվել «Արտարժութային գործառնությունների մասին» օրենքը, որը կբարելավի դրամի զանգվածի շրջանառությունը եւ կնվազեցնի ստվերի ծավալը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս՝ 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն /հեռ. 582483
Apple Macintosh համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Կատիկի տարում էլ կատրենք, չենք մեռնի

Ղարուփոսն ավարտեց իր պատմության եւս մեկ կարեւոր ժամանակաշրջան՝ 2003 թվականը (ընդհանրապես Ղարուփոսի համար բոլոր ժամանակներն էլ կարեւոր են): Ոչխարից պրծանք: Եկող տարի՝ 2004-ին, 366 օր շարունակ կատիկություն ենք անելու, թեեւ, անկեղծ ասած, քիչ կատիկություն չենք արել նաեւ անկատիկ տարիներին: Քաղաքական գործիչների, պաշտոնատար եւ անպաշտոն մարդկանց մասին չեմ խոսում, որովհետեւ իրենք նեղանում են: Միայն մեկը կար Ղարուփոսում, որ չէր նեղանում եւ հումորով էր ընդունում իր մասին ասված ամեն խոսք: Նրան դեսպան ուղարկեցին: Արմեն Ավագիչը:

Ղարուփոսում մնացել են նեղացկոտները:

Տեսեք, մարդկային ազատությունների եւ մարդու ազատությունների միակ պաշտպան պարոն Մայրիկյանին վտարեցին իր զբաղեցրած տարածքներից: Դատով, դատարանով վտարեցին: Բա հիմա ո՞վ է պաշտպանելու ղարուփոսցու իրավունքները: Ոչ ոք: Էսպես՝ անպաշտպան, անօմբուդսմենի եւ անմայրիկ պիտի դռնեդուռ ընկնենք:

Կարապետիչը փորձում է ելք գտնել ստեղծված իրավիճակից եւ զրույցի է հրավիրում Սաղի Արշակին: Վերջինիս այցն անիմաստ կլիներ, եթե Կարապետիչը չկարողանար զրույցի բերեր նաեւ Իսագուլ Գառնուկին, որին Սաղի Արշակը եւս մեկ անգամ պետք է նույն հարցը տար. «Եղբայր, դու հիմա ազգե՞ս չես... Չէ, չէ, դու ասա, ազգե՞ս ես, թե՞ չէ... Տո, բա ի՞նչ ես, ազգես ես, էլի...»: Ու էս խեղճ Իսագուլը, ի վերջո, համաձայնվում է, որ ինքը նախկին հետախույզ է եղել...

Էսպես, ուրախ-զվարթ ապրում ենք Ղարուփոսում: Ու որպեսզի ազատախոսի, համարձակ, հեռու երեւանք գնում, ձեռ ենք առնում Ղարուփոսի նախարարներին, բայց այն նախարարներին, որոնցից վնաս չկա, որովհետեւ իրենք ոչ հզոր կարողություն ունեն, ոչ էլ՝ մեզ վնասելու լծակ: Ում մասին չխոսենք-չխոսենք, Ղարուփոսի կուլտուրայի տան դիրեկտոր Թամարը կա ու կա: Ճիշտն ասած, դա էնքան էլ մեր մեղքը չէ: Իր տան աշխատողներն ուղղակի կամ անուղղակի այնպիսի բաներ են հասցնում թերթերի աշխատողներին, որ, ուզես թե չուզես, արձանագրում ես: Ճիշտ է, վերջին ժամանակներս Ղարուփոսի կուլտուրայի տունը համարվում է փակ կառույց (ինչպես ասենք՝ Պենտագոնը Ամերիկայում), բայց լուրեր մեզ հասցնում են:

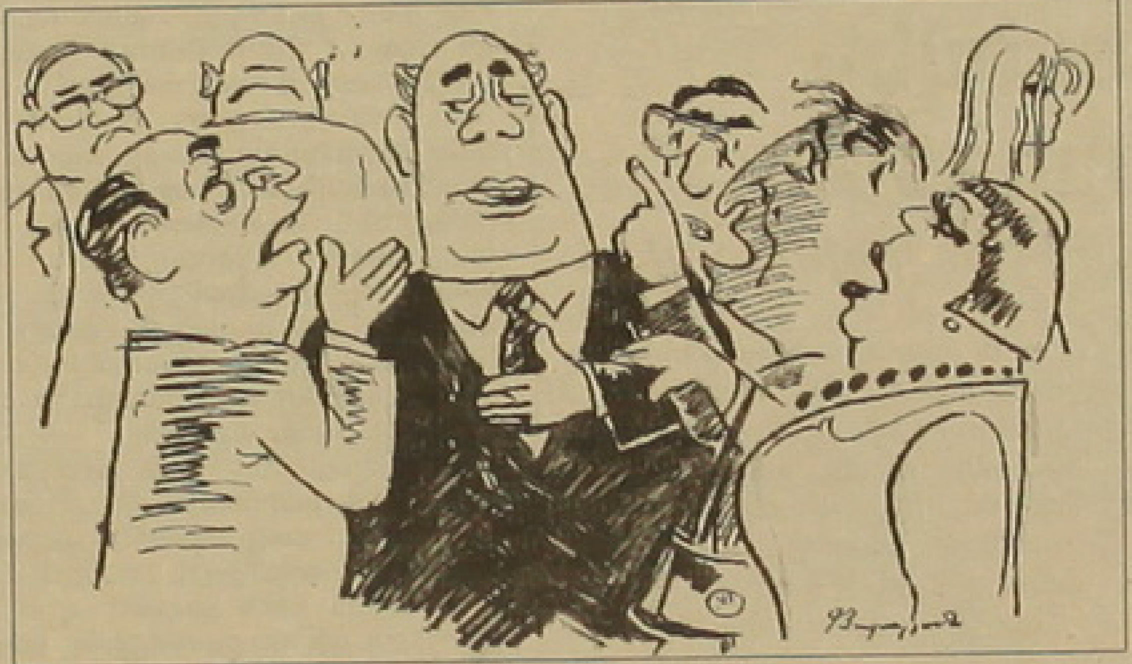

Վերջերս, օրինակ, պարզվել է, որ տիկին Թամարը որոշել է աշխատանքից հեռացնել... Շագալին:

Բանն այսպես է եղել: Տիկին Թամարի մոտ է մտնում իր մերձավորներից մեկը եւ հայտնում, թե, գիտես, Թամար ջան, մեր Ղարուփոսում ունենք-չունենք մի Շագալ ունենք, էն էլ ոչ մի ժամ Ղարուփոսում չի մնում: Մեկ Ֆրանսիափոսում է, մեկ՝ Գերմանիափոսում, մեկ... «Հիմա ո՞ւր է», զայրացած հարցնում է տիկին Թամարը: «Ճապոնիափոսում»: «Հենց կգա, կհասնի Ղարուփոս, մի լավ հարցաքննենք, նախ խիստ նկատողություն արեք, իսկ եթե շարունակի իր բացակայությունները՝ գործից հեռացրեք»:

Բայց տիկին Թամարին խայտառակ անողն իր խոսքերը չեն, այլ հենց իր կուլտուրայի տան աշխատողները, որ խայծ են գցում ժուռնալիստներին, սրանք էլ սկսում են ամեն ինչ ծաղկեցնել:

Էս մասին հեշտ է ասելն ու գրելը. անվտանգ է: Ուրիշների մասին բան չեն ասում, չեն կարող ասել:

Ղարուփոսում երթուղային տաքսիների գները թանկացան: Ժուռնալիստները հարյուր քսանվեց անգամ հարցազրույց արեցին Ղարուփոսի զարաժի արեգակնափայլ վարիչի հետ, եւ վերջինս էլ հարյուր քսանվեց անգամ մատը թափ տվեց երթուղային գծերի տերերի վրա, թե՝ «Տեսեք, հա, կբռնեմ, ձեզ գծից կհանեմ»: Ղարուփոսի ժողովուրդն էլ միամտորեն սկսեց վիճել տաքսիների վարորդների հետ, ասելով, որ արեգակնափայլն իրենց ասել է 50 եւ ոչ թե 100 դրամ վճարել: Տաքսիների վարորդներն ու գծերի տերերն էլ անհամար մի բան ասացին ու շարունակեցին աշխատել իրենց դրած գներով:

Հացը թանկացրին Ղարուփոսում, հայտարարելով, որ «փորձում ենք համապատասխանել միջազգային չափանիշներին»: Տո, եղբայր, աշխատավարձ, վաստակ ապահովելու համար միջազգային չափանիշի մասին չեք խոսում, իսկ երբ խոսքը գնում է թանկացումների մասին՝ էլ Աշխարհափոս, էլ Եվրափոս ու չգիտեմ թե ինչ փոս եք մեջբերում: Բա եղա՞վ:

Էս ա, մի քանի օր է, ինչ պատրաստվում ենք Ամանորին: Անգամ Չարուփոսի ժամանակների գումար չունենալով փորձում ենք Ղարուփոսի ժամանակների գնումներ անել: Աստված վկա, ֆոկուսնիկ ենք:

Բայց, դե, հո չպիտի նստենք ու ողբանք: Ամանոր է գալիս, ու բոլոր ղարուփոսցիներս այս մի Ամանորն էլ կնշենք: Մեկ տարվա վաստակով խոզի բուդիկ կառնենք, սառնարանը վաճառելով՝ երկու շիշ օղի, պահարանը տալով՝ ծիծակ, բողկ ու թթվասեր կբերենք... Չէ, մեզ ոչինչ չի վախեցնում: Ու նստելով սեղան՝ Ամանորի գիշերն իրար արեւշատություն կմաղթենք ու հարստություն: Այս էլ քանի հազար տարի է, թե Ղարուփոսը չի մեռել, Կատիկի տարում էլ չի մեռնի: Մենք լավատես ենք, էն էլ ինչ լավատես:

Ողջ եղեք, եւ թող Կատիկի տարում ձեր տունը լցվի բարությամբ.

ասաց ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆԸ
կատիկի տարուց 2-3 օր առաջ

2004 թվականը աստղաբանի հայացքով

Հաշված օրեր են մնացել 2004 թ.՝ կատիկի տարվան, որը շուտով կբախի մեր դռները: Իսկ թե ինչպիսի՞ն է լինելու եւ ի՞նչ է մեզ խոստանում Նոր տարին, խնդրեցի մեկնաբանել մաթեմատիկոս, աստղաբան **Էլյա Հովհաննիսյանին**: Տիկին Էլյան պատասխանեց. «Ըստ թվաբանական հաշվարկի, երկրագնդի համար 2004 թվի թվանշանների գումարը 6 թիվն է: 6, 66, 666 թվանշանների մասին շատ սխալ կարծիք կա: 6 թիվը ղեկավարում է ընտանիքը: Ընտանիքը սրբություն է, եւ նրան ավելորդ բառեր կցելը կոպիտ սխալ է: Ի՞նչ է պահանջում 6 թիվը՝ որպես 2004 թ.-ի ուղեցույց: Ստեղծել հանգստի վայրեր, նոր տներ, հասարակության օգտին նոր շինություններ կառուցել: Տարին մեծացնում է պատասխանատվությունն աշխարհի ճակատագրի նկատմամբ, որտեղ ղեկավարներից պահանջվում է լուծել համաշխարհային խնդիրներ:

Հայաստանում 12 կենդանակերպերից յուրաքանչյուրին սպասվում է յուրատեսակ ժամանակաշրջան եկող տարվա ընթացքում:

Խոյ- Նրանք, ովքեր ծնվել են խոյ կենդանակերպի տակ, պետք է զգուշանան: Նրանց մեջ կա տագնապ, որը ոչ թե պետք է վախեցնի, այլ պահանջում է լուրջ մոտեցում բոլոր գործերին: Վտանգավոր տարի է, բայց կախված է հենց իրենցից, թե ինչ դիրքորոշում կունենան յուրաքանչյուր հարցի նկատմամբ: Խորհուրդ է տրվում պահպանել խաղաղություն իրենց շրջապատում:

Ցուլ- Ընտանիքում կարող են լինել անախորժություններ: Կնոջ կամ ամուսնու հետ կապված հարցեր կարող են առաջանալ, եւ այդ հարցերի լուծումը կախված է իրենցից: Գժտությունները պետք է կարողանան խաղաղեցնել:

Երկվորյակներ- Հատկապես պետք է անհանգստանան իրենց առողջության համար: Ամբողջ տարվա ընթացքում կարող են լինել թեթեւ կամ լուրջ հիվանդագին երեւույթներ: Հետեւեք ձեր առողջությանը:

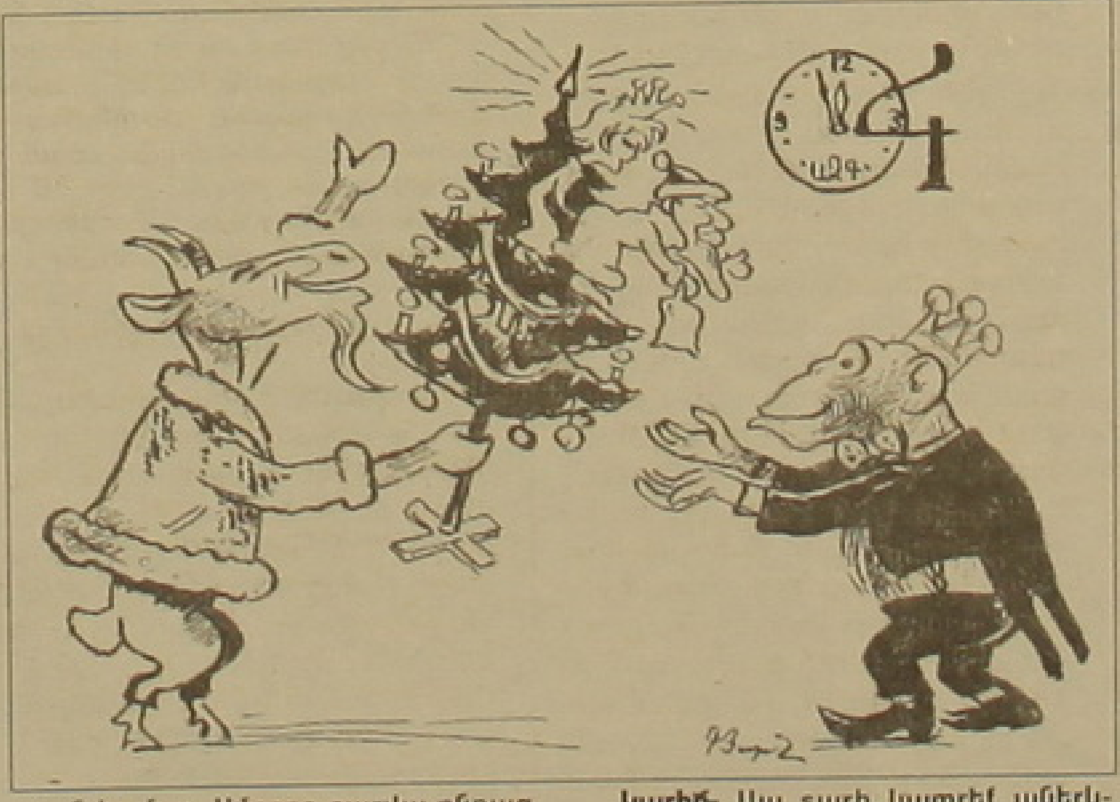

Խեցգետին- Զբաղվեք ձեր երեխաներին հուզող ու անհանգստացնող հարցերով: Օգնեք նրանց լուծելու այդ հարցերը:

Առյուծ- Հույս մի դրեք ձեր ծնողներից ու մերձավորներից ստացված օգնության վրա, այլ լուծեք ձեր խնդիրները սեփական ուժերով:

Կույս- ուժեղացրեք ձեր կապը եղբայրների հետ, որի արդյունքը կլինի երկուստեք շահավետ: Այս է տարվա կարեւոր ուղեցույցը:

Կշեռք- Կմեծանան ֆինանսական հնարավորությունները: Պետք է տարվա բոլոր ամիսները կազմակերպված անցկացնել ու խելացի պլանավորել: Ճիշտ օգտվեք տարվա հնարավորություններից, քանզի նման հաջողակ տարի կշեռքների համար մեկ էլ կլինի 12 տարի հետո:

Կարիճ- Այս տարի կապրեք աներկյուղ կյանքով: Չփորձեք այն ի չարս գործածել: Ստեղծելով հնարավորություններ, դուք հաջորդ տարի կունենաք ֆինանսական հաջողություններ:

Աղեղնավոր- Շրջապատի հետ հարաբերությունները դասավորեք այնպես, որ չշատացնեք թշնամիների թիվը: Առանց այդ էլ նրանք կշատանան: Զգուշացեք թշնամիներից:

Այծեղջյուր- Սիրել եք, թե ոչ, կարող եք սիրել նորից: Հաջողությունը եւ բուռն զգացումները ձեր ուղեկիցներն են լինելու:

Ջրհոս- 2004 թ. հաջողությունները հիմնականում ձեզ համար են: Դուք դրանք կարող եք օգտագործել՝ ձեր հետագա անելիքները ավելի բարենպաստ պայմանների հասցնելու համար:

Ձկներ- Ճանապարհ ունեք, որն ընդհանրապես ձեզ համար լավ չի լինի: Եթե խելացի կազմակերպեք այդ ճանապարհը, անվտանգ դարձնեք եւ միշտ զգույշ լինեք, ապա անփույթ ճանապարհի չեք գնա:

Իսկ թե 2004 թ. եւ ընդհանրապես ինչ է սպասում մեր վարչապետ **Անդրանիկ Մարգարյանին**, խնդրեցի տկն Էլյային իր թվային հաշվարկներով ներկայացնել: 1951 թ. հունիսի 12.

45 տարեկանում նրա գործերը եղել են շատ լավ, որից հետո 5 տարի անկում է ապրել, դժվարություններ է ունեցել, բայց ոչ շատ: Այժմ նա դուրս է եկել այդ անկումից եւ գնում է վերելք 10 տարի շարունակ: Ճիշտ է, ոչ մեծ չափերով, բայց դանդաղ աճ ունի: 60 տարեկանում կունենա այնպիսի դժվարություններ, ինչպիսին ունի հիմա: Շատ վատ չի լինի: Իսկ 60-ը լրանալուց հետո՝ շատ մեծ վերելք է սպասում նրան, ինչպես եղել է 35 տարեկանում եւ հասնում է իր հնարավորությունների գագաթին: 70 տարեկանում շատ մեծ հաջողություններ կունենա եւ կրկին կհասնի իր կարողությունների գագաթին: Բայց դրանից հետո անկում կունենա: 75-ում վիճակը կբարդանա: Հատկապես այդ տարիքում զգույշ պետք է լինի: Քանի որ նա երկվորյակ է, ապա այս տարի հատկապես պետք է ուշադրություն դարձնի իր առողջությանը:

Վարդան Օսկանյանի (ջրհոսի համաստեղության տակ ծնված) համար 2004 թ. հաջողությունների տարի է: Տարին կարող է օգտագործել հետագա անելիքներն ավելի բարենպաստ պայմանների հասցնելու համար:

Արթուր Բաղդասարյանի (կարիճի համաստեղության տակ ծնված) համար տարին բարենպաստ է եւ կապրի աներկյուղ կյանքով: Ոչ մի դեպքում չպետք է այն ի չարս գործադրել: Եթե 2004 թ. ստեղծի իր համար հնարավորությունների լայն դաշտ, ապա հաջորդ տարին նրան ֆինանսական հաջողությունները կմոտենան:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՄԱՏՆԱՆՇՈՒՄՆԵՐ

Արդարություն. կատեգորիա, որ առայժմ մեզ համար չէ

Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրությունն ամրագրում է, որ մեր երկիրն իրավական պետություն է: Այսինքն՝ ենթադրվում է, որ Հայաստանում գերակա են օրենքները, որ մեր իրականության մեջ օրինապահ եւ իրավապահ օղակները գոնե գործում են:

Մինչդեռ անկախության տարիներն ապացուցում են, որ Հայաստանը բնավ էլ իրավական պետություն չէ: Ավելին՝ եթե պահպանվեն հանրապետությունում առկա միտումները, ապա կստացվի, որ Հայաստանը չի էլ ձգտում լինելու իրավական պետություն: Այս պատճառով էլ թերեւս իրողություն է, որ արդարություն եւ արդարադատություն հասկացությունները մեր օրերի համար չեն, քանի որ արդարադատություն իրականացնող մարմինները հեռու են իրավական պետության ատրիբուտներ լինելուց:

Եթե լինենք ավելի կոնկրետ, ապա օրինականության չձգտելու մեջ առաջին տեղում միշտ եղել են հայաստանյան իշխանությունները: Այսօր էլ, երբ ոչ լեգիտիմ որակվելուն մոտ իշխանություն, առավել եւս իշխանական կոալիցիա ունենք, սովորական քաղաքացու մակարդակից արդարությունը ն-երորդական հասկացություն է, քանի որ միայն երեւակայությամբ է կապվում կյանքի հետ: Սովորական քաղաքացին պաշտպանված չէ, շատ դեպքերում ինքն է իրականացնում պաշտպանություն:

Երկրում արդարության հասնելու համար հասկանալի է, որ շատ-շատ բաներ են պետք: Օրինակ, վստահություն, վստահություն օրինապահ, իրավապահ մարմինների նկատմամբ: Վստահություն օրինաստեղծ ու գործադիր իշխանական ճյուղերի նկատմամբ: Ի վերջո, վստահություն դատական ատյանների նկատմամբ: Վստահություն է անհրաժեշտ ոչ միայն այս մարմինների կայացրած որոշումների օրինականության նկատմամբ: Պետք է արժանահավատ եւ վստահելի լինեն նաեւ այն մարդիկ, այսպես կոչված՝ այն պտուտակները, որոնցից կազմված են այս համակարգերը: Բայց ի՞նչ ունենք մենք այսօր: Անգամ կարիքի եւ անորոշության դեպքում մեզանից քչերն են դիմում իրավապահ մարմինների օգնությանը: Բոլորս գիտենք՝ անհրաժեշտ լուծում ստանալու համար անհրաժեշտ են «կլորիկ» գումարներ: Ի դեպ, կաշառելու դեպքում անգամ վստահություն կրկին չկա, քանի որ իրավապահ, օրինապահ համակարգերում բացակայում է նաեւ ազնվությունը:

Արդարությունը ոչ միայն պետական օղակների խնդիրն է: Դա նաեւ մեր մոտեցումն է, մեր պատկերացումները: Պետք է ընդունել, որ մենք՝ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիներս, մեր հերթին շատ քիչ բան ենք անում այդ արդարությանը հասնելու համար: Պետք է ընդունել, որ ընտրակաշառք վերցնում ենք մենք, ընտրակեղծիքներն էլ ի վերջո կատարում են ոչ թե վերին էշելոններում պաշտոններ զբաղեցնողները, այլ ներքեւում գտնվողները: Պետավտոտեսուչին՝ մեր կատարած խախտման դիմաց կաշառում ենք մենք եւ այլն: Թվարկել կարելի է անվերջ, եւ դա միայն կապացուցի, որ այո, մենք նույնպես կարիք ունենալով արդարության, ոչինչ չենք անում:

Ի վերջո, ամեն մի պետություն, որ իր համար հռչակել է իրավական, սոցիալական եւ ժողովրդավարական սկզբունքների գերակայություն, պետք է առաջին հերթին լինի օրինապահ: Եթե հաշվի առնենք, թե ովքեր են Հայաստանի Հանրապետությունում զբաղվում օրենսդրական գործունեությամբ, կարելի է հասկանալ նրանց, ովքեր այդ օրենքներին չեն ենթարկվում: Սակայն եթե բոլորս փորձենք լինել օրինապահ, օրենքի առաջ՝ հավասար, ամենավատ օրենքներն անգամ լավ արդյունքներ կտան: Բայց քանի դեռ իշխանություններն այնպիսին են, ինչպիսին այսօր, մենք ներքեւներում երբեք էլ օրենքներ չենք պահպանի, քանզի ամեն մեկն այդ դեպքում ունի իր «արդարությունը»:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Անցնող տարվա ամփոփումը թերեւս անկատար կլիներ առանց հասարակության լայն շերտերի կարծիքները իմանալու, որի համար դիմեցինք «Հայկական սոցիոլոգիական ուսումնասիրությունների կենտրոնի» նախագահ **Գեւորգ Պողոսյանին**: *Հարցումները արտացոլում են հասարակության վերաբերմունքը թե լրատվամիջոցների, թե մեր երկրում տեղի ունեցած քաղաքական, տնտեսական ու հասարակական իրադարձությունների նկատմամբ: Ստորեւ ներկայացնում ենք մեր զրույցը:*

Հասարակության մտավոր ներուժը կմեկտեղվի, եթե ստեղծվեն համակարգող մեխանիզմներ

Տարեվերջյան խոսք սոցիոլոգիական հարցումների հիման վրա

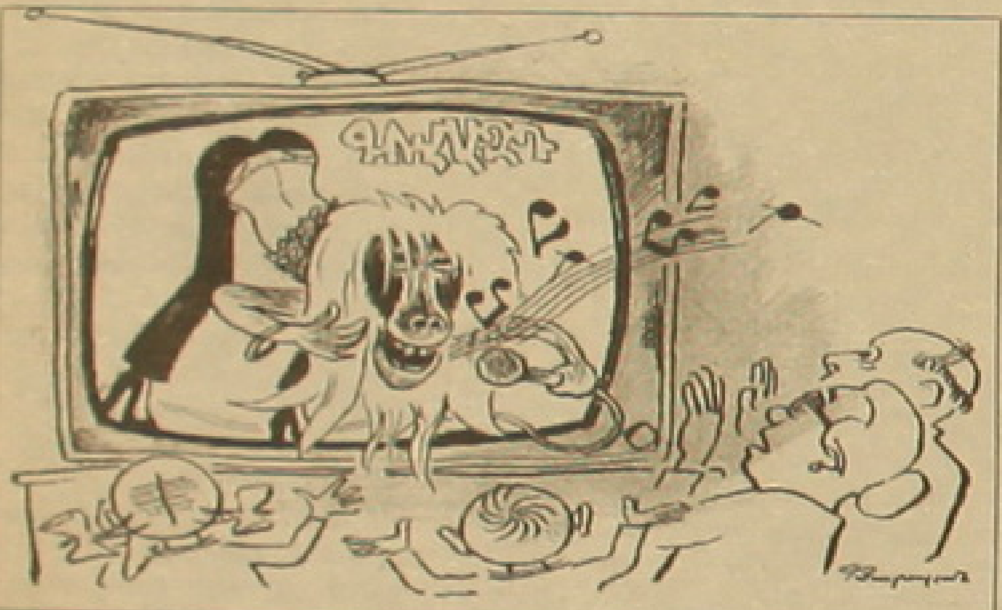

- Հեռուստատեսությունն ու մամուլը զորավոր ազդեցություն ունեն հասարակության վրա, սակայն հետզհետե խորանում են դժգոհությունները հեռուստահաղորդումների ու տպագիր մամուլի հրապարակումների որակից: Ըստ հարցումների, ո՞րն է հիմնական պատճառը:

- Հանրապետության ողջ տարածում հայկական հեռուստատեսությունը հասանելի է մեր հասարակությանը, այսինքն վերջինս բավականին տեղեկացված է: Բոլոր 11 մարզերում անցկացված հարցումները ցույց են տալիս, որ մարդկանց մոտ 86 տոկոսը որպես տեղեկատվության աղբյուր նախընտրում է հեռուստատեսությունը: Շատ ավելի փոքր մաս են կազմում ռադիոհաղորդումներ լսողները, մոտ 12 տոկոս, եւ ավելի քիչ՝ 5-6 տոկոս, թերթերի ընթերցողները: Վերջիններս ամենօրյա, մշտական ընթերցողներ են, որոնք կամ բաժանորդագրված են, կամ էլ ամեն օր պարտադիր գնում են իրենց նախընտրած թերթը: Փաստորեն մեդիա- մենաշնորհն այսօր պատկանում է հեռուստատեսությանը: Պատահական չէ, որ ամենամեծ տպաքանակ ունեցող եւ ամենից շատ ընթերցվող թերթը «Եթերն» է, որում տպագրվում են բոլոր հեռուստաալիքների ծրագրերը: Իսկ ճանաչված բոլոր 10 թերթերն ունեն ընդհանուր մի քանի դժվարություններ: Նախ՝ դրանք հանրապետության ոչ բոլոր քաղաքներին եւ գյուղերին են հասանելի, օրինակ, եթե որեւէ մարզկենտրոն 3 օրինակ «Հայոց աշխարհ» կամ 5 օրինակ «Ազգ» է ստանում, հասկանալի է, որ այդքան էլ ընթերցող պիտի ունենա: Սա լուրջ խնդիր է, որի լուծումը պետք է շուտափույթ գտնել՝ տպագիր մամուլի վիճակը լավացնելու համար: Երկրորդ խնդիրն այն է, որ թերթերի գինը թանկ է. հարցվողները նշում են, որ 100 դրամով կարելի է մեկ հաց կամ այլ մթերք գնել:

Թերթերի նկատմամբ հետաքրքրությունը բնավ չի մարել, կա ընթերցողների բավականին բարձր թիվ, եւ նրանց տնտեսական վիճակը բարելավելու դեպքում կունենանք ընթերցողների նախկին թիվը: Ինչքան էլ հեռուստատեսության ձգողական ուժը մեծանա, միեւնույն է, մարդկանց ավելի շատ հետաքրքրում են վերլուծական հոդվածները, մանրամասն տեղեկությունները, որոնք հիմնականում թերթերում են: Դրանով հանդերձ, դժգոհողները մեծ տոկոս են կազմում: Ամենից առաջ նշվում է ոչ օբյեկտիվ, միակողմանի տեղեկատվությունը, որը տրվում է՝ ելնելով ինչ-ինչ կուսակցական կամ կլանային շահերից ու հետաքրքրություններից:

- Իսկ կա՞ն հայկական հեռուստատեսությունն ու մամուլը սկզբունքորեն բոյկոտողներ:

- Թերթերը բոյկոտողներն ավելի շատ են, նրանք սկզբունքորեն ոչ մի թերթ չեն կարդում՝ միեւնույն պատճառաբանությամբ: Իսկ հայկական հեռուստատեսությունը բոյկոտողները դիտում են ռուսական կամ այլ հեռուստաալիքներ՝ «Եվրոնյուզ», «Սի-էն-էն» եւ այլն: Բոյկոտողները մոտ 15 տոկոս են կազմում: Սա եւս մտահոգիչ խնդիր է, որովհետեւ մարդկանց չեն բավարարում հայկական հեռուստահաղորդումների մակարդակը, որակը:

- Իսկ գովազդնե՞րը, հատկապես լոտոների՞նը:

- Իրոք, սարսափելի բան է: Յուրաքանչյուր հաղորդում կամ գովազդ պատրաստելիս պետք է ամենից առաջ հաշվի առնել որոշակի խավի ճաշակը, կրթական մակարդակը, եւ հաղորդման ուղղվածությունը պիտի լինի այդ մակարդակը բարձրացնելը: Գովազդ պատրաստողներն անում են ճիշտ հակառակը՝ եղած ճաշակն ու կրթական մակարդակն են իջեցնում ու փչացնում: Թվում է, թե դրանից ազատվելու դեղամիջոց չկա:

-Ստացվում է, որ ճաշակ թելադրողների ճաշակը բարձրացնելու խնդիր ունենք: Այդպես չէ՞:

-Այո, եթե կարողանանք: Քաղաքական գրաքննությունը վերացվեց, բայց ճաշակի վերահսկողության կարիք ունենք: Չի կարելի թույլ տալ, որ հասարակության վրա բառիս բուն իմաստով բացասական ազդեցություն գործեն՝ ավելի ջղագրգիռ դարձնելով ու գայրացնելով:

-Եթե փորձենք ամփոփել անցնող տարին, ինչպես կբնութագրեք մեր երկրի ու հասարակության զարգացման ընդհանուր միտումը:

-Նախ՝ Հայաստանի համար շատ բախտորոշ ու լուրջ տարի էր, որովհետեւ տեղի ունեցան նախագահական ու խորհրդարանական ընտրությունները: Այս առումով արտառոց տարի էր. կար իշխանափոխության հնարավորություն, որի դեպքում, ամենայն հավանականությամբ, երկրի զարգացման կուրսը կփոխվեր: Տարածաշրջանի համար 2003-ը նույնպես բախտորոշ էր, քանզի այնտեղ, ուր բնակչության 50 տոկոսից ավելին աղքատ է, կա տնտեսական ծանր վիճակ, կյանքի ցածր կենսամակարդակ, ուրեմն հասարակությունը մեծ սպասելիքներ ունի նոր իշխանություններից ու անհատներից: Սա հոգեբանորեն միանգամայն հասկանալի է:

Հոգեբանական այս մթնոլորտը Հայաստանում արդեն մի քանի տարի կուտակվում էր, նույնը կարելի է ասել նաեւ Ադրբեջանի եւ Վրաստանի համար: Եթե Հայաստանում եւ Ադրբեջանում ընտրողների մի բանակի սպասելիքները չիրականացան, ապա Վրաստանում տեղի ունեցավ հեղաշրջում եւ դեռեւս հայտնի չէ, թե ինչ կլինի:

Անցնող տարվա ամենակարեւոր ձեռքբերումը տնտեսության աշխուժացումն էր եւ ինչ-որ չափով բնակչության կենսամակարդակի թեկուզ դանդաղ բարելավումը: Բնավ նկատի չունեմ, որ վերելք ենք ապրում, որ բոլոր խավերը սկսել են լավ ապրել, բայց միտումը փոխվել է, գնում ենք դեպի վեր, ավելի հարուստ ու բարեկեցիկ կյանք: Սա շատ կարեւոր է:

Ամենագլխավորն այս փուլում հասարակության բոլոր շերտերին համախմբելն է, մեր մտավոր ներուժը երկրի զարգացմանը ծառայեցնելը, որի համար պիտի ստեղծենք գործող կառույցներ: Կա որոշակի խզում պետական, գիտական, հասարակական, գործարար հատվածների միջեւ, չգիտես ինչու, մեզանում մինչ օրս չեն ստեղծվել դրանց միասնական գործունեությունը համակարգող մեխանիզմներ: Նրանք գործում են անջատ, դեմքից դեմք համագործակցում, մինչդեռ Հայաստանի նման լրջագույն խնդիրներ ունեցող երկրի համար մեխանիզմներ ստեղծելն ուղղակի պարտադիր է, որը դժվար գործ չէ, շատ երկրներում են դրանք գործում: Պարզապես բարի կամք է պետք: Այստեղ պիտի իշխանություններին մեղադրեմ, որովհետեւ առաջին քայլը իրենք պետք է անեն: Մենք բազմաթիվ ուսումնասիրություններ ենք արել, ուղարկել նախագահի աշխատակազմ, կառավարություն, Ազգային ժողով: Փորձում ենք ինչ-որ բան անել, բայց մեխանիզմներ չունենք, իսկ եթե մշտական հիմունքի վրա գործող 1-2 ինստիտուտներ ստեղծվեն՝ այդ ժամանակ մեր հասարակությունն այլեւս բողոքելու տեղ չի ունենա: Անշուշտ, համաժողովներ գումարել պետք է, բայց թե ինչ է արվում դրանցից հետո՝ ոչ ոք չգիտի: Որոշակի հանձնարարություններ տրվել են արտգործնախարարությանը, բայց վերջինս ընթացիկ շատ խնդիրներ ունի լուծելու: Իշխանությունները պետք է շատ արագ գործող կառույցներ ստեղծեն:

- Նրանք միշտ պատճառաբանում են, թե միջոցներ չկան:

- Համաձայն չեմ, բաներ կան, որ կարելի է չնչին գումարով անել: Ընդամենը պետք է կոնկրետ տեղ հատկացնել, որտեղ ամիսը 1-2 անգամ հանդիպեն հասարակության տարբեր հատվածների ներկայացուցիչները: Միայն ցանկություն է պետք, որը պիտի ցուցաբերեն իշխանությունները:

Հարցազրույցը վարեց
ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆԸ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՈՎ

ՀՀ ԿԳՆ բարձրագույն որակավորման հանձնաժողովի նախագահ պարոն Ա. Թռչունյանին

Հարգելի պարոն Թռչունյան

Սույն թվականի դեկտեմբերի 9-ին ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի գիտական աստիճաններ շնորհող խորհրդի նիստում կազմակերպվել է պատմ. գիտ. թեկնածու Արմեն Այվազյանի դոկտորական ատենախոսության պաշտպանությունը: Գիտական խորհուրդը չի բավարարել ատենախոսի հայցը:

Մատենադարանի տնօրեն Ս. Արեւշատյանը, փոխտնօրեն Վ. Գրիգորյանը, ատենախոս Ա. Այվազյանը, ինչպես նաեւ ակադեմիկոսներ Հ. Սիմոնյանը, Վ. Միքայելյանը պաշտպանության բացասական հետեւանքը պայմանավորում են գերազանցապես նիստը վարող, գիտական խորհրդի նախագահի Վ. Բարխուդարյանի կողմնակալ վերաբերմունքով:

Ես կտրականապես մերժում եմ նման մոտեցումը: Նիստը վարվել է միանգամայն անաչառ, ԲՈՀ-ի պահանջներին համապատասխան: Իմ անվերապահ պնդումը կարող են հաստատել գիտական խորհրդի անդամները, պաշտոնական ընդդիմախոսները, նիստի մասնակիցները, այդ թվում ԲՈՀ-ի նախագահի տեղակալ Լ. Արզումանյանը:

Անբարյացակամ եթե տրամադրված լինեի նախապես, մինչեւ գործին ընթացք տալը պարոն Այվազյանի ուշադրությունը չէի հրավիրի աշխատության թերի կողմերի վրա եւ խորհուրդ չէի տա բարեփոխել, ապա ներկայացնել պաշտպանության: Ես չէի կարող ատենախոսին ընդհատելու, շփոթեցնելու փորձեր արած լինել, քանի որ պաշտպանության ամբողջ ընթացքում ծայն տալուց բացի ոչ մի այլ միջամտություն չեմ արել: Միայն մեկ անգամ, երբ պրն Այվազյանն ընդդիմախոսներին պատասխանելով նշել է, թե այլ հարցադրումներ չեն եղել, հիշեցրել եմ ոչ էական մի դիտողության մասին, որը նշված է արձանագրությունում: Ավելին, ատենախոսի օգտին դահլիճի ծափահարությունների նկատմամբ այն աստիճան հանդուրժող եմ եղել, որ տեղից միջամտել է տկն Լ. Արզումանյանը: Ակադ. Հ. Սիմոնյանի՝ Այվազյանի օգտին ելույթն ատենախոսությանը չի վերաբերել, բայց ես նրան չեմ ընդհատել: Իզուր է Մատենադարանի տնօրինությունն իր գիտական խորհրդի անունից անվերապահ պնդումներ անում, քանի որ դժվար չէ նկատել, որ խորհրդի հենց երկու առաջատար անդամներ՝ Հ. Բարթիկյանը եւ Վ. Բարխուդարյանը չեն բաժանում նրանց կարծիքը:

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի գիտական աստիճաններ շնորհող խորհուրդը գոյություն ունի 60 տարի՝ ԳԱ հիմնադրման ժամանակվանից: Այն մշտապես ճանաչվել է որպես հանրապետության հեղինակավոր ու բարձր վարկանիշ ունեցող խորհուրդներից մեկը: Ներկայումս էլ այդ խորհուրդը շարունակում է մնալ նույնը՝ իր կազմում ունենալով ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի, Երեւանի պետական եւ մանկավարժական համալսարանների, Մատենադարանի ճանաչված մասնագետներին: Խորհուրդն արդյունավետ գործում է՝ առողջ ու հանգիստ մթնոլորտում:

Նկատի ունենալով, որ ժամանակին տարբեր թերությունների պատճառով ԲՈՀ-ից բավականաչափ ատենախոսություններ են վերադարձվել խորհուրդ, 2003 թ. գործող գիտական խորհրդի նոր կազմը, որի նախագահ դարձա ես, առաջին փակ նիստը նվիրելու է աշխատանքները հստակ ու գործնական կազմակերպելու, պահանջկոտությունը բարձրացնելու հարցին: Նիստում այդ ոգով հանդես են եկել խորհրդի գրեթե բոլոր անդամները:

Գիտական խորհուրդը նոր կազմով քննարկել է 7 թեկնածուական եւ 2 դոկտորական ատենախոսություններ: Դրանցից մեկ թեկնածուական եւ մեկ դոկտորական ատենախոսություններ չեն ստացել իրենց հայցած գիտական աստիճանները: Հետեւաբար խոսք չի կարող լինել «անարժան գործերի հեղինակներին» գիտական աստիճաններ շնորհելու մասին, ինչպես գրում են խորհրդի երկու անդամները:

Նախկինում եթե եղել են նման երեւույթներ, ապա նախ քայլեր են արվել դա վերացնելու ուղղությամբ եւ բացի այդ, դրա համար պատասխանատու ենք խորհրդի բոլոր անդամներս: Հ. Սիմոնյանը երբեք հանդես չի եկել, որեւէ խոսք անգամ չի ասել անարժան ատենախոսությունների մասին: Ավելին, ԲՈՀ-ից պաշտպանության խորհրդին վերադարձված երկու թեկնածուական ատենախոսությունները (Գ. Թարխանյան, Ն. Սարումյան) պաշտպանության է ներկայացրել Երեւանի պետական համալսարանի Հ. Սիմոնյանի գլխավորած հայոց պատմության ամբիոնը:

Այսպիսով, իրականությանը չեն համապատասխանում ծեզ ուղղված դիմումները դեկտեմբերի 9-ի նիստը կողմնակալ վարելու եւ որ առավել կարեւոր է՝ ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի գիտական աստիճաններ շնորհող խորհրդի գործունեության մասին հայտարարության բնույթ կրող բացասական կարծիքները:

ՎԱԼԵՐԻԿ ԲԱՐԽՈՒԴԱՐՅԱՆ
ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի գիտական աստիճաններ շնորհող խորհրդի նախագահ

Բաց նամակ Զորի Բալայանին

Հարգարժան Զորի Բալայան

Բաց նամակով Ձեզ դիմելու առիթը տարբեր օրաթերթերում Ձեր եւ այլոց ստորագրած «Ո՞ւմ է վստահված մեր պատմագրությունը» վերտառությամբ ռեպլիկն է: Թե ինչո՞ւ բաց նամակն ուղղված է հենց Ձեզ եւ ոչ թե մյուս ստորագրյալներին, բացատրվում է հետեւյալ հանգամանքով: Արձակագիր Պերճ Զեյթունցյանն ու ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը, նշանավոր դերասան Սոս Սարգսյանը կարող էին չնկատել: Մարդիկ չեն նկատել, որ խոսքը պատմագրություն եւ պատմագիտություն բառերի միջեւ երկու տառի տարբերության մասին չէ, այլ ամբողջ համակարգի: Եթե այս պարզունակ, թող ներվի ինձ ասել, առաջին կուրսեցուն հայտնի իրողությունն անհայտ է մնացել ռեպլիկը ստորագրողներին, ինչպե՞ս կարող է վստահություն ներշնչել այն ամբողջը, որի ներքո դրված են այդ ստորագրությունները: Ակնհայտ է, որ ստորագրել են առանց խորանալու խնդրության մեջ: Թող հայտնի լինի, որ մեծ, անգամ ֆանտաստիկ ցանկության դեպքում հնարավոր չէ պատմագրությունը վստահել կամ չվստահել որեւէ մեկին, իսկ «պատմագրական իրողություններ», հավաստիացնում եմ, չեն լինում:

Ցանկանալով վիրավորել Ձեր ինտելեկտը՝ հրաժարվում եմ այստեղ տալ պատմագրություն հասկացության բացատրությունը, միայն նշեմ, որ խոսքն, ըստ էության, պետք է գնար պատմագիտության մասին: Պարզաբանեմ՝ պատմագրությունը «историография»-ն է, իսկ պատմագիտությունը՝ «историческая наука»-ն: Անշուշտ, Ձեր ռուսական կրթությունն ու մտածողությունը չէին կարող խիստ տարբերակել այս բոլորովին տարբեր հասկացությունները: Ցանկանում եմ հավատալ, որ անպայման Դուք ընկել եք ցավալի թյուրիմացության մեջ: Ձեր գրիչը գնահատող մարդու իրավունքով խորհուրդ կտայի այսուհետեւ Ձեզ հրամցվող ռեպլիկները ստորագրեիք միայն ուշադիր ընթերցելուց հետո: Կցանկանայի նաեւ նշել, որ մեր պատմագիտությունը վստահելի ձեռքերում է: Այն այսօր էլ է իր բարձրության վրա եւ ներքում ունի զանազանելու արժանավորն անարժանից: Եվ վերջինը. ճիշտ չէ՞ր լինի արդյոք շարունակեիք զբաղվել հրապարակախոսությամբ, որտեղ Դուք, իրոք, ասելիք, եւ այն էլ շատ ասելիք ունեք:

Հարգանքներով՝
ՊԵՏՐՈՍ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
ԵՊՀ հայոց պատմության ամբիոնի դոցենտ

BIG PRESS

թերթերի գովազդային խումբ

ԳՈՎԱԶԴՈՒՄ ԵՆՔ ՄԻԱՅՆ ԼԱՎԱԳՈՒՅՆԸ

«ԲԻԳ ՊՐԵՍ» ՍՊԸ
թերթերի գովազդային
խումբ: Աջակից և
հիմնադիր թերթեր՝
«Ավանգարդ», «ԱԶԳ»,
«Հայոց Աշխարհ»,
«Գոլոս Արմենիի»,
«Ռեսպուբլիկա Արմենիա»
Տնօրեն Սիլվա Թումանյան
Գովազդների բովանդա-
կության համար խմբա-
գրությունը պատասխա-
նատվություն չի կրում
Հեռ.՝ 54 45 95
Գրանցման վկայական
N 03Ա053456
Տպաքանակ 40 000
Տպագրություն՝ «Տիգրան Մեծ»

Մեզ աջակցում է «Հայկական Միջազգային Ավիաուղիներ» ընկերությունը - Երեւան - Փարիզ, Դուբայ, Աթենք, Բեյրութ, Վիեննա, Սանկտ Պետերբուրգ, Կիեվ - Երեւան՝ ժամանակին համընթաց

Փափուկ վայրէջք

«BIG PRESS»-ը եւ «Հայկական Միջազգային Ավիաուղիներ» ընկերությունը շնորհավորում են բոլորի Ամանորը եւ Սուրբ Ծնունդը

ՕԾԱՆԵԼԻՔԻ ՍՐԱՀ

ՄԵՐԻ MARY

PARFUMS SALON

Միայն հանրահայտ LANCÔME PARIS ֆիրմաների արտադրանք

Մեր հասցեները՝ Արովյան 1/4, Աբովյան 31, հեռ.՝ 56 17 48

Nemiroff

LEX

VodkA

EGO SUM LEX

Я–ЭТО ЗАКОН

Для тех, кто создаёт свой мир, в котором Я - закон.

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ
Երևանի Կոնյակի
Գործարանի
ֆիրմային
խանութ և
դեգուստացիոն
սրահ
НОЯН ТАПАН
Фирменный
магазин и
дегустационный
зал Ереванского
Коньячного
Завода
Ամիրյան փ. 12 ул. Амиряна, հեռ./тел.: 53 21 10, 58 97 79

ARMENIAN CRAFTSMEN UNION
Armenian national souvenirs
Individual order table
Exclusive works of Armenian Craftsmen
Open to cooperation
Armenia, Yerevan, Sayat-Nova 19, apt. 11
Tel./fax: (3742) 586677, e-mail:

EUROTERM
РА, г. Ереван, 375010, ул. Амиряна 15а
Тел.: 538 445, 537 232, факс: 537 571
URL:www.euroterm.am
Наше теплое отношение...
Котельное оборудование
Металлопластиковые трубы
Радиаторы
Насосы
Горелки
Консультация
Проектирование
Продажа
Монтаж
Сервис
Гарантия

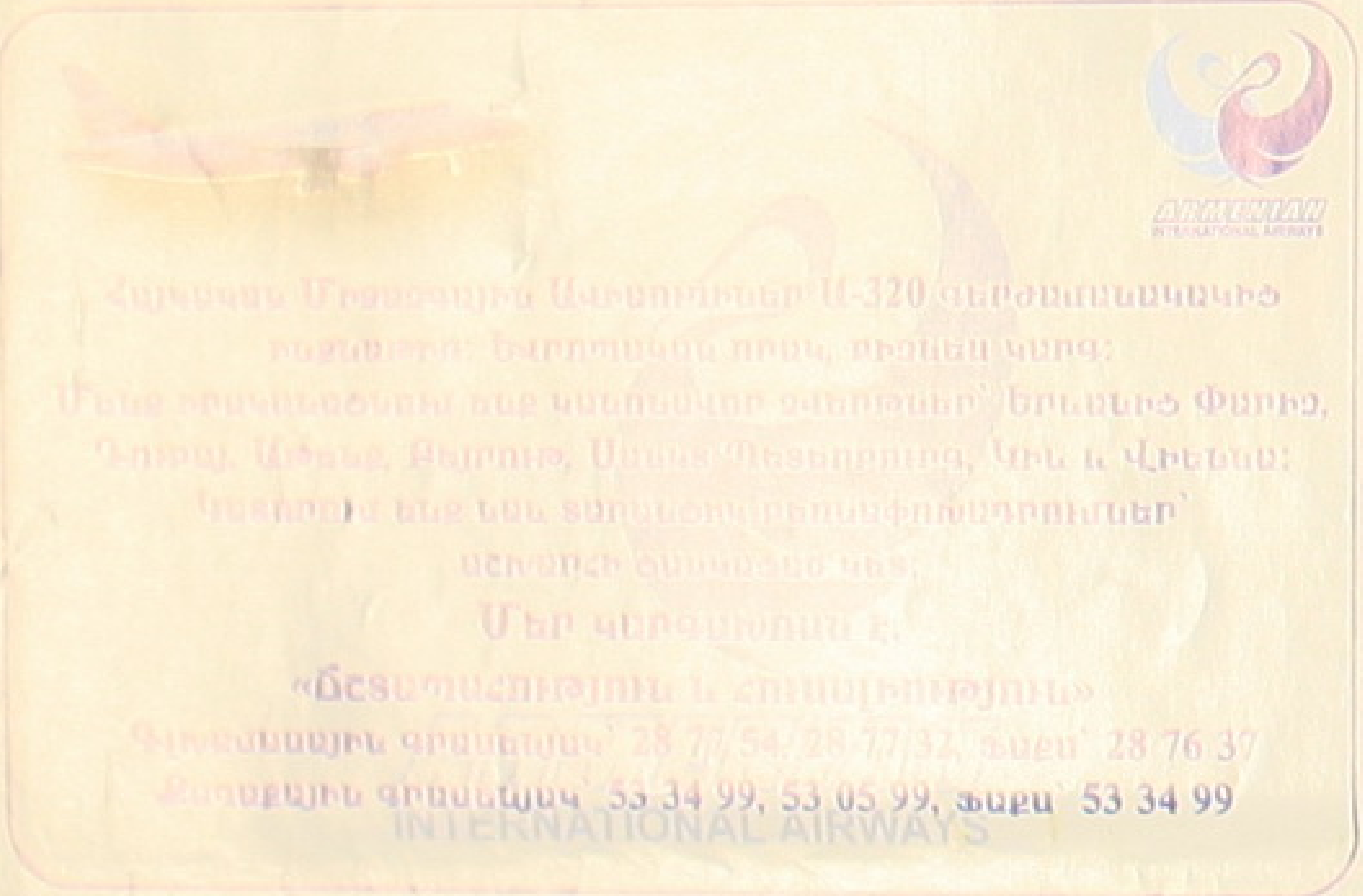
ARMENIAN INTERNATIONAL AIRWAYS
53 34 99, 53 05 99, 53 34 99
INTERNATIONAL AIRWAYS

Салон Красоты "Венера"
озоновая электроэпиляция (100% результат)
термоэпиляция, биоэпиляция
ультразвуковая чистка лица
антицеллюлитное лечение
коррекция тела
подтяжка лица
перманентный макияж (коррекция губ, бровей)
полный комплекс парикмахерских услуг
маникюр, педикюр, наращивание ногтей
Студия салона "Венера" проводит набор учеников по обучению парикмахерскому делу и косметологии
Адрес: Комитаса 32, тел: 27 75 86, 09 40 55 30

RADO
SWITZERLAND
RADO
ՇՎԵՅՑԱՐԱԿԱՆ ԺԱՄԱՑՈՒՅՑՆԵՐԻ «ԷՅՖԵԼ» ԽԱՆՈՒԹ-ՍՐԱՀ
Մաշտոցի 48, հեռ.՝ 58 08 99, www.eiffelshop.com
www.rado.com

Цифровые фотокамеры
Canon, Olympus, Nikon, Sony, Pentax, Casio, Samsung
Аксессуары
Карты памяти, ридеры, штативы
объективы, фильтры, вспышки и т.д.
Консультации профессионального фотографа
Тел: 22-76-75
Topaz-95
Motorola, Kenwood, Yaesu, Icom, Kathrein, Diamond
Базовые, мобильные, носимые радиостанции
Широкий выбор аксессуаров, бесплатная консультация
CH-250
Пр. Маршала Баграмяна, 33а. Тел: 22-58-18, Факс: 22-32-08, E-mail: topaz95@netsys.am

XS
խանութ սրահ
CD DVD VCD VIDEO AUDIO SEGA SONY
Աբովյան 23
հեռ. 562896
Բաղրամյան 1
հեռ. 526599

ԶԵՂՉ
СКИДКА
10%
XS
խանութ սրահ
Զեղչի կտրոնը ուժի մեջ է մինչև հունվարի 15-ը 2004 թ. ներառյալ:
Купон на скидку действителен до 15-ого января 2004 г. включительно.

ԽԱՐՏԻԱ
Ձեր խնդիրների օպտիմալ լուծում
Համակարգիչներ
Տպող սարքեր
Բաղադրամասեր
Ցանցային սարքավորումներ
Ծախսվող նյութեր
Հանրապետության Հրապարակ
Միությունների տուն, 2-րդ հարկ
Հեռ. (+3741) 544 410
587 534
561 425

ANCIENT HERBALS
FROM GENERATION TO GENERATION
Enjoy Your ARMENIAN TEA at
* Art Bridge cafe, Dolmama restaurant, Bravo restaurant, Ginger restaurant at Armenia Hotel, Cactus restaurant
Buy your Special Christmas Gift Tea for your Best Friends
* Art Bridge store in Abovian Str., Agaksak gift shop in Abovian Str., Europe supermarket in Sakharov Sq., Kalantar supermarket in Nork Masiv, Hayastan supermarket in Bagramyan Str.
Produced by HAM LLC (374 9) 493723

CENTRE Alex
Покупки к Новому Году и Рождеству Вы Можете приобрести в магазине "Alex" по гарантированным низким ценам
Доставка - всего 300 драм
Наш адрес: пр Баграмяна 84/1
Тел.: 26 66 76

Клиника эстетической медецины
Галатея
Galathea
Полный спектр аппаратной косметологии с применением профессиональной лечебной косметики "BELNATUR".
Беспрецедентные нехирургические методики омоложения
Мезотерапия, рестилайн, ботокс
Глубинные пилинги
Новейшие аппаратные технологии в области коррекции фигуры и лечения целлюлита
Талассотерапия
Ароматерапия
SPA процедуры
Безболезненная электроэпиляция
Ерванда Кочара 5,
Тел 57 24 99, 57 25 99
К Вашим услугам:
Медицинская консультация и диагностика
Кабинет малой хирургии
УФОК терапия
Иглоукалывание
Массаж:
Классический
Тайский
Антицеллюлитный
Биоэнергетический
Имидж-консультации
Весь спектр парикмахерских услуг
Перманентный макияж
Наращивание биополимерных ногтей

Բազմաթիվ հրաշալի ձեւավորված անիմացիոն դրվագներ, անսպասելի եւ զվարճալի շարժանկարներ, օրիգինալ երաժշտություն հայտնի դերասանների մասնակցությամբ:
Խաղացեք եւ զվարճացեք
BI LINE
www.nazarclub.com

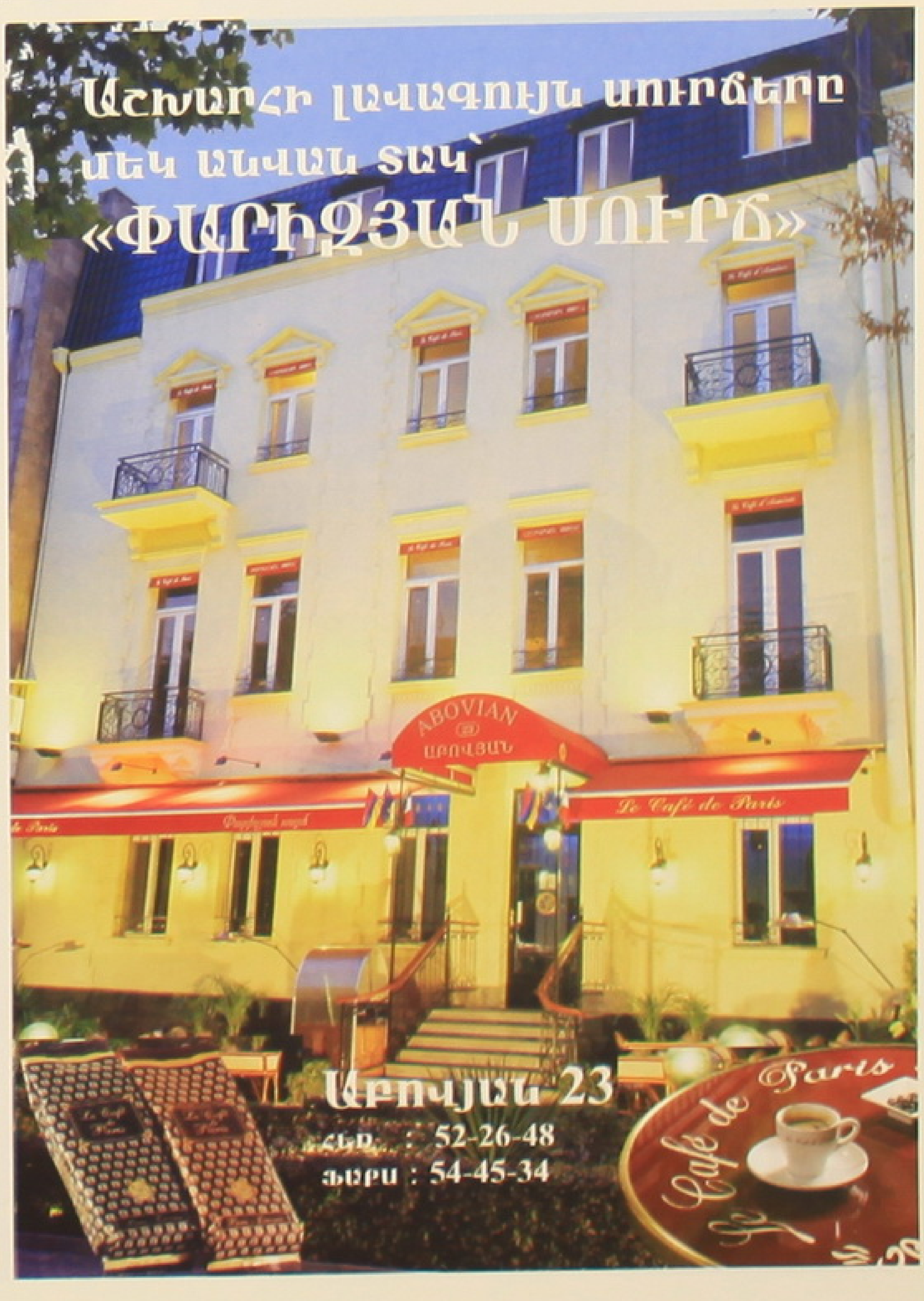
Աշխարհի լավագույն սուրճերը մեկ անվան տակ՝
«ՓԱՐԻԶՅԱՆ ՍՈՒՐՃ»
ABOVIAN
Le Café de Paris
Աբովյան 23
Հեռ. : 52-26-48
Ֆաքս : 54-45-34

Երևան, Աբովյան 14
Հեռ.՝ 56 52 02, 56 52 04

GREAT VALLEY

Գյումրի, Շահումյան 188
Հեռ.՝ (041) 2 47 74

INTERNATIONAL MASIS TABAK

January

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

February

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29						

March

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

April

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

May

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

June

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

July

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

August

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

September

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

October

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

November

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

December

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ՀՀ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԶԳՈՒՇԱՑՆՈՒՄ Է՝ ԾԽԵԼԸ ՎՆԱՍԱԿԱՐ Է ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆԸ

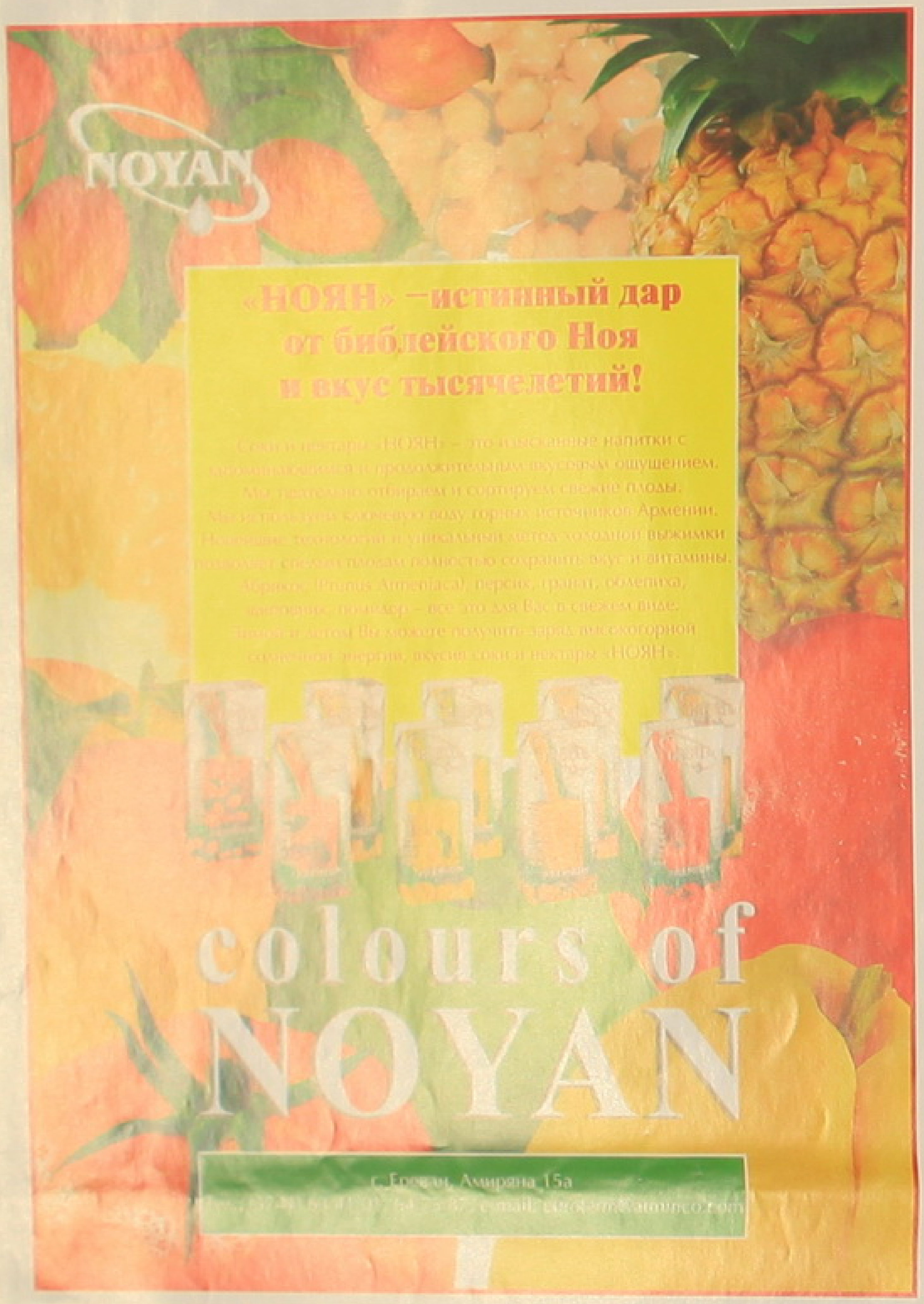
NOYAN
«НОЯН» –истинный дар
от библейского Ноя
и вкус тысячелетий!
colours of
NOYAN
г. Ереван, Амиряна 15а

SUPER MARKET
KLAIK
KLAIK
SUPER MARKET
Երևան, Շիրակի 43, հեռ.՝ 42 02 20

ԵՐԿԻՐ ՆԱԻՐԻ
ՍԻՐԵԼԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐ
«ԵՐԿԻՐ ՆԱԻՐԻ»
զբոսաշրջային ընկերությունը
շնորհավորում է Ձեր
ԱՄԱՆՈՐԸ ԵՎ ՍՈՒՐԲ
ԾՆՈՒՆԴԸ,
ցանկանում է Ձեզ
խաղաղություններ և ուրախ
տրամադրություն:
«ԵՐԿԻՐ ՆԱԻՐԻՆ»
առաջարկում է կազմակերպել
Ձեր հանգիստը և ժամանցը
ինչպես Հայրենիքում, այնպես
էլ նրա սահմաններից դուրս:
Հեռ.՝ 58 23 39, ֆաքս՝ 58 61 12
info@yentravel.am
www.yentravel.am

«BIG PRESS»-ը Ձեր հաջողության
գրավականն է բիզնեսի աշխարհում և
ուղղեցույցը՝ ընտրության հարցում:
ՇՆՈՐՀԱՎՈՐ ԱՄԱՆՈՐ ԵՎ ՍՈՒՐԲ ԾՆՈՒՆԴ:
Բարի մաղթանքներով՝ «BIG PRESS»
գովազդային խումբ"

ԳՏԻՐ ՔՈ ԵՐԱԶԱՆՔԸ
Credo
Credo
AMERICAN BLEND
Credo
CLASSIC
Հեռ.44 43 72
ՀՀ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԶԳՈՒՇԱՑՆՈՒՄ Է ԾԽԵԼԸ ՎՆԱՍԱԿԱ

ԼԱՎԱԳՈՒՅՆ ԺԱՄԱՆՑԱՅԻՆ ՌԱԴԻՈԿԱՅԱՆ
FM 103,5
ԱՐՁԱԳԱՆՔ
ՁԵԶ ՀԵՏ, ՁԵԶ ՀԱՄԱՐ
39 55 99
www.ardzagank.com
E-mail:ardzagank@media.am
Ֆաքս 39 99 11
գովազդի բաժին - 39 60 20

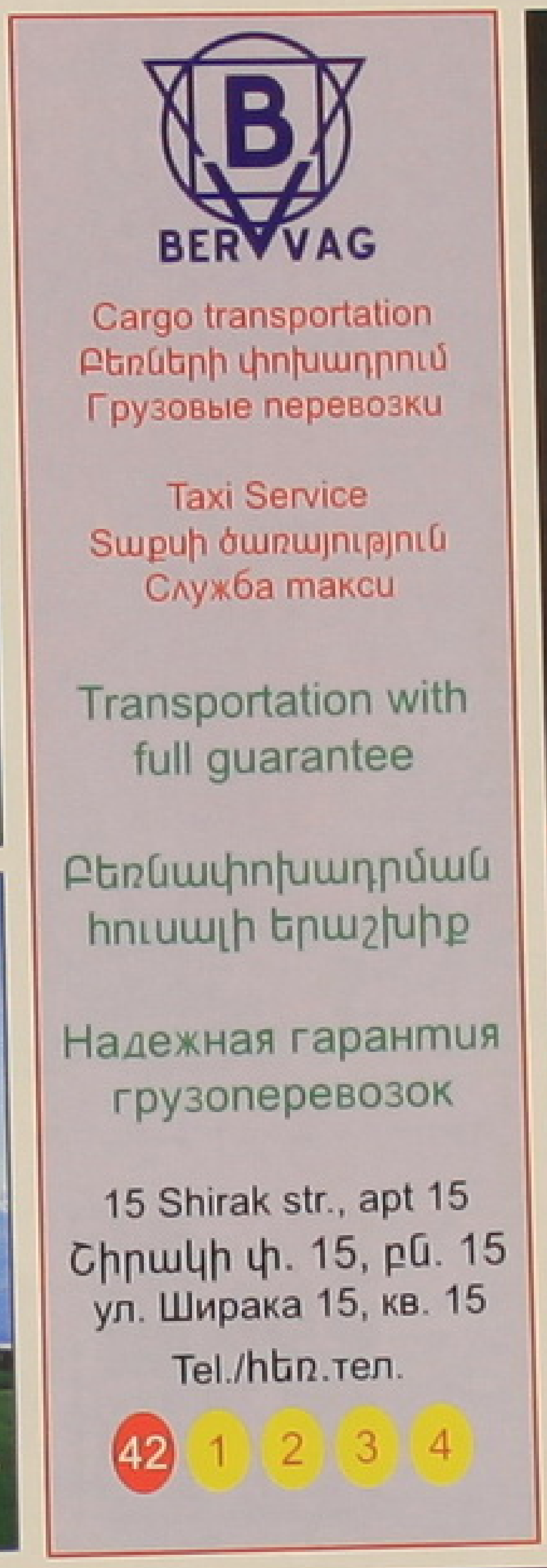
BERVAG
Cargo transportation
Բեռների փոխադրում
Грузовые перевозки
Taxi Service
Տաքսի ծառայություն
Служба такси
Transportation with full guarantee
Բեռնափոխադրման հուսալի երաշխիք
Надежная гарантия грузоперевозок
15 Shirak str., apt 15
Շիրակի փ. 15, բն. 15
ул. Ширака 15, кв. 15
Tel./հեռ.тел.
42 1 2 3 4

VIP COMPUTER CENTRE
Предлогает Широкий выбор Компьютеров Цифровых Фотоаппаратов и Аксессуары
Вас ждут новогодние сюрпризы, подарки и скидки до
10%
Налбандяна 15, тел. 58 97 91

Շնորհավորում ենք
2004
ԱՓՅԱՌ

PRINCESS MANEH
Travel Packages for group & Business traveller
Guided tours throughout Armenia
Vehicle and driver hire
Trips to neighboring countries
Expert professional advice on all your travel requirements
Information Facilitation and referral services
Translation & Interpreting Services (all European Languages)
30 Isahakian Str., Tel./Fax: (374 1) 58 24 57, Fax: (374 1) 58 24 75,
e-mail: maneh@arminco.com, www.seearmenia.tk

Rio GRANDE
Ground Coffee
RAFFAEL CONTINI TRADING COMPANY JV LTD.
5/3 MASNIKYAN, YEREVAN, ARMENIA, FACTORY TEL.: (3741) 44 28 10, MOBILE: (3749) 43 15 41

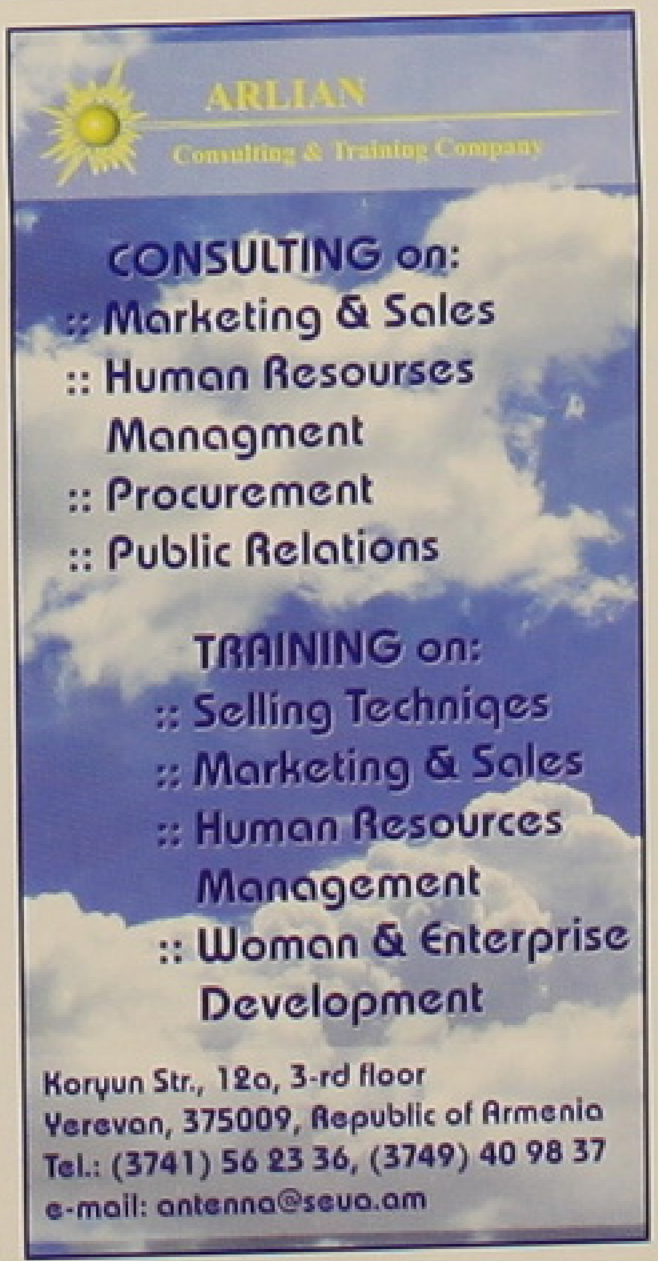
ARLIAN
Consulting & Training Company
CONSULTING on:
:: Marketing & Sales
:: Human Resourses Managment
:: Procurement
:: Public Relations
TRAINING on:
:: Selling Techniqes
:: Marketing & Sales
:: Human Resources Management
:: Woman & Enterprise Development
Koryun Str., 12a, 3-rd floor
Yerevan, 375009, Republic of Armenia
Tel.: (3741) 56 23 36, (3749) 40 98 37
e-mail: antenna@seua.am

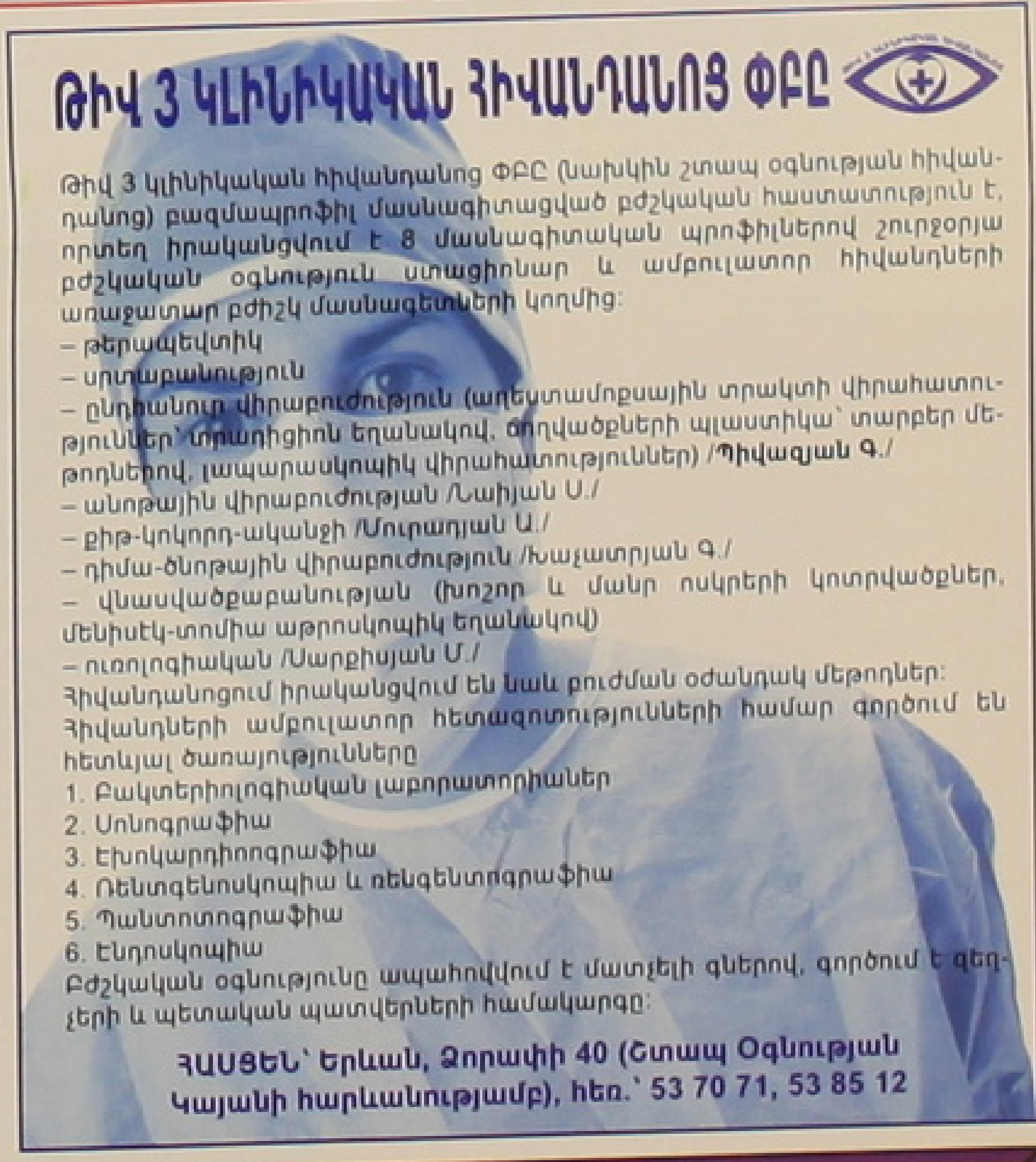
ԹԻՎ 3 ԿԼԻՆԻԿԱԿԱՆ ՀԻՎԱՆԴԱՆՈՑ ՓԲԸ
Թիվ 3 կլինիկական հիվանդանոց ՓԲԸ (նախկին շտապ օգնության հիվանդանոց) բազմապրոֆիլ մասնագիտացված բժշկական հաստատություն է, որտեղ իրականցվում է 8 մասնագիտական պրոֆիլներով շուրջօրյա բժշկական օգնություն ստացիոնար և ամբուլատոր հիվանդների առաջատար բժիշկ մասնագետների կողմից:
– թերապեվտիկ
– սրտաբանություն
– ընդհանուր վիրաբուժություն (աղեստամոքսային տրակտի վիրահատություններ՝ տրադիցիոն եղանակով, ճողվածքների պլաստիկա՝ տարբեր մեթոդներով, լապարասկոպիկ վիրահատություններ) /Պիվազյան Գ./
– անոթային վիրաբուժության /Նահիյան Ս./
– քիթ-կոկորդ-ականջի /Մուրադյան Ա./
– դիմա-ծնոթային վիրաբուժություն /Խաչատրյան Գ./
– վնասվածքաբանության (խոշոր և մանր ոսկրերի կոտրվածքներ, մենիսէկ-տոմիա աթրոսկոպիկ եղանակով)
– ուռոլոգիական /Սարգիսյան Մ./
Հիվանդանոցում իրականցվում են նաև բուժման օժանդակ մեթոդներ:
Հիվանդների ամբուլատոր հետազոտությունների համար գործում են հետևյալ ծառայությունները
1. Բակտերիոլոգիական լաբորատորիաներ
2. Սոնոգրաֆիա
3. Էխոկարդիոգրաֆիա
4. Ռենտգենոսկոպիա և ռենգենտոգրաֆիա
5. Պանտոտոգրաֆիա
6. Էնդոսկոպիա
Բժշկական օգնությունը ապահովվում է մատչելի գներով, գործում է զեղչերի և պետական պատվերների համակարգը:
ՀԱՍՑԵՆ՝ Երևան, Զորափի 40 (Շտապ Օգնության Կայանի հարևանությամբ), հեռ.՝ 53 70 71, 53 85 12

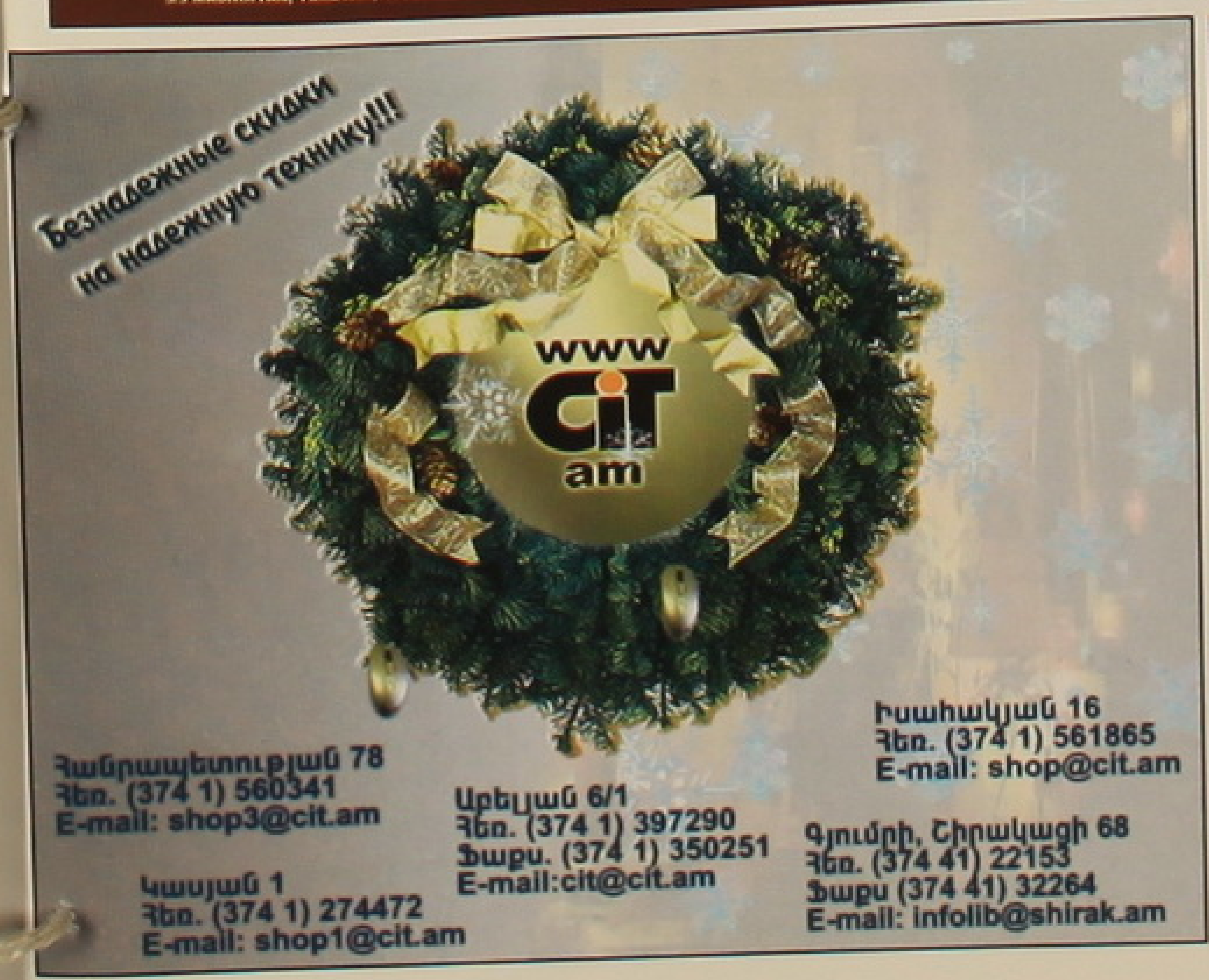
Безнадежные скидки на надежную технику!!!
www cit am
Իսահակյան 16
Հեռ. (374 1) 561865
E-mail: shop@cit.am
Հանրապետության 78
Հեռ. (374 1) 560341
E-mail: shop3@cit.am
Արելյան 6/1
Հեռ. (374 1) 397290
Ֆաքս. (374 1) 350251
E-mail:cit@cit.am
Գյումրի, Շիրակացի 68
Հեռ. (374 41) 22153
Ֆաքս (374 41) 32264
E-mail: infolib@shirak.am
Կայան 1
Հեռ. (374 1) 274472
E-mail: shop1@cit.am

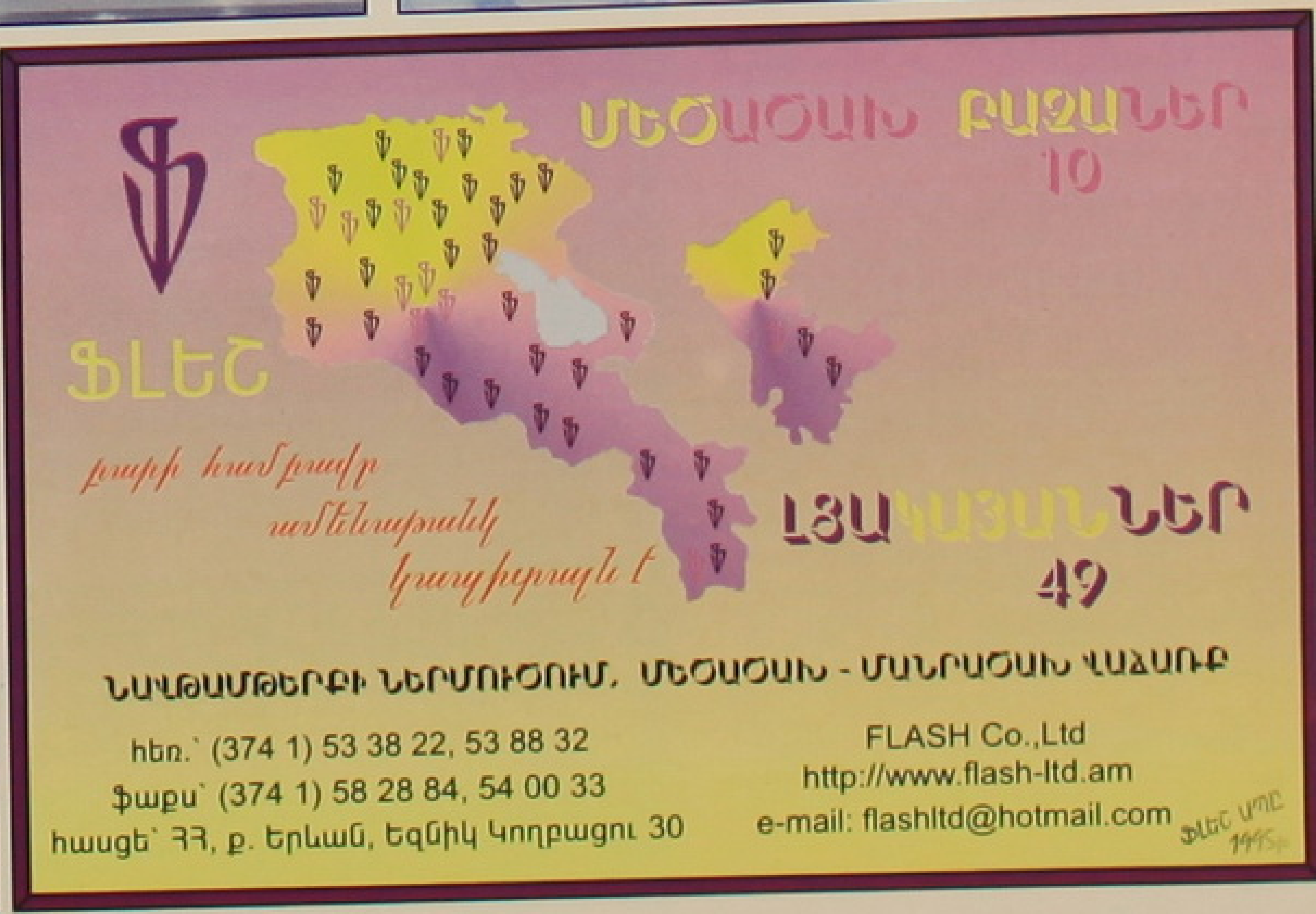
ՄԵԾԱԾԱԽ ԲԱԶԱՆԵՐ
10
ՖԼԵՇ
ԼՑԱԿԱՅԱՆՆԵՐ
49
ՆԱՎԹԱՄԹԵՐՔԻ ՆԵՐՄՈՒԾՈՒՄ, ՄԵԾԱԾԱԽ - ՄԱՆՐԱԾԱԽ ՎԱՃԱՌՔ
հեռ.՝ (374 1) 53 38 22, 53 88 32
ֆաքս՝ (374 1) 58 28 84, 54 00 33
հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, Եզնիկ Կողբացու 30
FLASH Co.,Ltd
http://www.flash-ltd.am
e-mail: flashltd@hotmail.com

JANUARY		
Mon	5 12 19 26	Երկ
Tue	6 13 20 27	Երք
Wed	7 14 21 28	Չրք
Thu	1 8 15 22 29	Հնգ
Fri	2 9 16 23 30	Ուրբ
Sat	3 10 17 24 31	Շբթ
Sun	4 11 18 25	Կրկ
ՀՈՒՆՎԱՐ		

FEBRUARY		
Mon	2 9 16 23	Երկ
Tue	3 10 17 24	Երք
Wed	4 11 18 25	Չրք
Thu	5 12 19 26	Հնգ
Fri	6 13 20 27	Ուրբ
Sat	7 14 21 28	Շբթ
Sun	1 8 15 22 29	Կրկ
ՓԵՏՐՎԱՐ		

MARCH		
Mon	1 8 15 22 29	Երկ
Tue	2 9 16 23 30	Երք
Wed	3 10 17 24 31	Չրք
Thu	4 11 18 25	Հնգ
Fri	5 12 19 26	Ուրբ
Sat	6 13 20 27	Շբթ
Sun	7 14 21 28	Կրկ
ՄԱՐՏ		

APRIL		
Mon	5 12 19 26	Երկ
Tue	6 13 20 27	Երք
Wed	7 14 21 28	Չրք
Thu	1 8 15 22 29	Հնգ
Fri	2 9 16 23 30	Ուրբ
Sat	3 10 17 24	Շբթ
Sun	4 11 18 25	Կրկ
ԱՊՐԻԼ		

MAY		
Mon	3 10 17 24 31	Երկ
Tue	4 11 18 25	Երք
Wed	5 12 19 26	Չրք
Thu	6 13 20 27	Հնգ
Fri	7 14 21 28	Ուրբ
Sat	1 8 15 22 29	Շբթ
Sun	2 9 16 23 30	Կրկ
ՄԱՅԻՍ		

JUNE		
Mon	7 14 21 28	Երկ
Tue	1 8 15 22 29	Երք
Wed	2 9 16 23 30	Չրք
Thu	3 10 17 24	Հնգ
Fri	4 11 18 25	Ուրբ
Sat	5 12 19 26	Շբթ
Sun	6 13 20 27	Կրկ
ՀՈՒՆԻՍ		

"BJNI" MINERAL WATERS PLANT" CJSC

8 Gortsaranain Str., Charentsavan city, Armenia
Tel.:(3741) 565727, 521609, Fax: (3741) 540052
E-mail: info@sil.am, bjni@netsys.am
www.sil.am

JULY		
Mon	5 12 19 26	Երկ
Tue	6 13 20 27	Երք
Wed	7 14 21 28	Չրք
Thu	1 8 15 22 29	Հնգ
Fri	2 9 16 23 30	Ուրբ
Sat	3 10 17 24 31	Շբթ
Sun	4 11 18 25	Կրկ
ՀՈՒԼԻՍ		

AUGUST		
Mon	2 9 16 23 30	Երկ
Tue	3 10 17 24 31	Երք
Wed	4 11 18 25	Չրք
Thu	5 12 19 26	Հնգ
Fri	6 13 20 27	Ուրբ
Sat	7 14 21 28	Շբթ
Sun	1 8 15 22 29	Կրկ
ՕԳՈՍՏՈՍ		

SEPTEMBER		
Mon	6 13 20 27	Երկ
Tue	7 14 21 28	Երք
Wed	1 8 15 22 29	Չրք
Thu	2 9 16 23 30	Հնգ
Fri	3 10 17 24	Ուրբ
Sat	4 11 18 25	Շբթ
Sun	5 12 19 26	Կրկ
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ		

OCTOBER		
Mon	4 11 18 25	Երկ
Tue	5 12 19 26	Երք
Wed	6 13 20 27	Չրք
Thu	7 14 21 28	Հնգ
Fri	1 8 15 22 29	Ուրբ
Sat	2 9 16 23 30	Շբթ
Sun	3 10 17 24 31	Կրկ
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ		

NOVEMBER		
Mon	1 8 15 22 29	Երկ
Tue	2 9 16 23 30	Երք
Wed	3 10 17 24	Չրք
Thu	4 11 18 25	Հնգ
Fri	5 12 19 26	Ուրբ
Sat	6 13 20 27	Շբթ
Sun	7 14 21 28	Կրկ
ՆՈՅԵՄԲԵՐ		

DECEMBER		
Mon	6 13 20 27	Երկ
Tue	7 14 21 28	Երք
Wed	1 8 15 22 29	Չրք
Thu	2 9 16 23 30	Հնգ
Fri	3 10 17 24 31	Ուրբ
Sat	4 11 18 25	Շբթ
Sun	5 12 19 26	Կրկ
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ		

Միջազգային

Կովկասյան եռանկյունի՝ ժողովրդավարության եւ ավտորիտարիզմի միջեւ

Ընտրություններ կեղծելը դառնում է ավանդույթ

Անդրկովկասյան երեք հանրապետություններում 2003 թ. ընտրությունների տարի էր՝ երկու նախագահական (Հայաստանում եւ Ադրբեջանում), երկու խորհրդարանական (Հայաստանում եւ Վրաստանում): Դրանց միջեւ կարելի է գտնել բազմաթիվ նմանություններ եւ տարբերություններ, սակայն բոլոր չորս ընտրություններում էլ ընդհանուր մեկ բան կար. Եվրոպան դրանք համարեց անարդար, որոնք չէին համապատասխանում ժողովրդավարական չափանիշներին:

Դեռ 1990-ական թթ. սկզբներին, երբ նոր էր փլուզվել ԽՍՀՄ-ը, նախկին կայսրության ավերակների վրա հռչակվում էին անկախ հանրապետություններ, քաղաքագետ Անդրանիկ Միհրանյանը կանխատեսեց, որ ԱՊՀ պետություններն անցնելու են մի փուլ, որը կոչվում է ավտորիտարիզմ: Մոսկվաբնակ մեր հայրենակցի կանխատեսումը տասը տարի անց, թեկուզ՝ մասամբ, դարձել է իրականություն. ԱՊՀ տարածքում ձեւավորվել են, մեղմ ասած, կիսաավտորիտար վարչակարգեր, եւ ժողովրդավարությունն այդ երկրներում ղեկավարվում է նախագահական նստավայրերից:

Նախագահական ընտրությունները Հայաստանում

Նախագահական ընտրությունները Հայաստանում երկրի ղեկավարին պարզեցին երկրորդ փուլով. գործող նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը ստացավ ձայների 67,5 տոկոսը, Ստեփան Դեմիրճյանը կրկնակի պակաս՝ 32,5 տոկոս: Ընդդիմությունը, ինչպես առաջին, այնպես էլ երկրորդ փուլի արդյունքները որակեց անարդար, կեղծված: Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովը եւ ԵԱՀԿ ժողովրդավարական հաստատությունների ու մարդու իրավունքների գրասենյակն ընտրություններին տվեցին խիստ գնահատական. «Տեղի ունեցածը չէր համապատասխանում միջազգային չափանիշներին եւ Եվրախորհրդի առջեւ Հայաստանի ստանձնած պարտավորություններին»:

Մինչ Քոչարյանը վերընտրվելու կապակցությամբ շնորհավորական ուղերձներ էր ստանում աշխարհի տարբեր մայրաքաղաքներից, ընդդիմությունը դուրս էր եկել փողոց՝ վիճարկելու ընտրությունների արդյունքները: Որ Հայաստանում ընտրությունները կեղծվում են, ակնհայտ է: Մյուս կողմից՝ փողոց դուրս եկած ընդդիմության պնդումները, թե ընտրություններում հաղթել է Ստեփան Դեմիրճյանը, խիստ կասկածելի էին, չափազանցված եւ չհիմնավորված: Հայաստանի պետական մեքենան, ինչպես նախորդ բոլոր ընտրություններում, լավագույնս օգտագործեց առկա ռեսուրսները՝ վարչական, ֆինանսական, քարոզչական, ապահովելով Քոչարյանի թեկուզ վիճարկելի հաղթանակը:

Խորհրդարանական ընտրությունները Հայաստանում

Հայաստանի խորհրդարանական ընտրություններում տեղի ունեցավ այն, ինչն արդեն եղել էր նախագահական ընտրությունների առաջին եւ երկրորդ փուլերում. պետական մեքենան աշխատեց հօգուտ այն կուսակցությունների, որոնք մոտ էին նախագահ Քոչարյանին: Նախագահամետ Հանրապետական, «Օրինաց երկիր» եւ ՀՅԴ կուսակցությունները, որոնք նախագահական ընտրություններում աշխատել էին Քոչարյանի համար, ստացան համապատասխան փոխհատուցում. ծագումնաբանությամբ, բաղադրությամբ տարբեր այս կուսակցությունները միմյանց մեջ բաժանեցին գործադիր իշխանության պորտֆելները: Եվս երեք կուսակցություններ՝ Դեմիրճյանի «Արդարությունը», Արտաշես Գեղամյանի «Ազգային միաբանությունը» եւ անհասկանալի բաղադրությամբ ՄԱԿ-ը հաղթահարեցին 5 տոկոսանոց արգելքը:

ԵԱՀԿ-ն եւ Եվրախորհուրդն ընտրությունները որակեցին անարդար, նշելով, որ դրանք չէին համապատասխանում եվրոպական չափանիշներին: Սա, անշուշտ, չի նշանակում, թե ներկա խորհրդարանը լեգիտիմ չէ: Պարզապես պետք է նկատել, որ Հայաստանում ձեւավորվում է իշխանական մի համակարգ, որի պայմաններում ժողովրդավարությունը կառավարվում է նախագահական նստավայրից: Ժողովրդավարության այս մոդելը, որը տիպական է ԱՊՀ այլ պետությունների (Ռուսաստան, Ուկրաինա, Ղրղզստան, Վրաստան) համար, ունի ավտորիտարիզմի միտումներ:

Նախագահական ընտրություններն Ադրբեջանում

Եթե Հայաստանում ժողովրդավարությունը դարձել է վերահսկելի՝ ունենալով ավտորիտարիզմի միտումներ, ապա հարեւան Ադրբեջանը կարելի է որակել ավտորիտար պետություն: Իլհամ Ալիեւի հաղթանակը կասկած չէր հարուցում, խնդիրն այն էր, թե ինչ գնով է տրվելու: Եվրախորհուրդը եւ ԵԱՀԿ-ն Ադրբեջանի նախագահական ընտրություններին տվեցին ավելի խիստ գնահատական, քան Հայաստանի ընտրություններին: Մյուս կողմից, Իլհամ Ալիեւի ընտրությունը, որով, ըստ էության, Ադրբեջանում հաստատվեց սուլթանություն, արժանացավ Արեւմուտքի, մասնավորապես ԱՄՆ-ի հավանությանը: Արեւմուտքի համար առավել ընդունելի է կանխատեսելի Ալիեւը, քան որեւէ ընդդիմադիր, բայց անկանխատեսելի գործիչ: 1993 թ. հունիսին ռազմական հեղաշրջման արդյունքում զավթելով իշխանությունը, հանգուցյալ Հեյդար Ալիեւը ձեւավորել էր իշխանական մի բուրգ, որտեղ շարքային չինովնիկներից մինչեւ նախարար ծառայում են իշխանությանը, ավելի կոնկրետ՝ Ալիեւների դինաստիայի շարունակականությանը:

2003 թ. Ադրբեջանում նշանավորվեց մեկ այլ կարեւոր իրադարձությամբ. վախճանվեց ադրբեջանական քաղաքականության պատրիարք Հեյդար Ալիեւը՝ վերջ դնելով պատմական մի ժամանակահատվածի, որը սովորաբար անվանվում է Ալիեւի դարաշրջան: Վերլուծաբանների մի մասը տեսակետ հայտնեց, թե Իլհամի նախագահությունն սկսվում է ոչ թե հոկտեմբերի 16-ից, այլ այն օրը, երբ Բաքվում հողին հանձնվեց հայրը՝ Հեյդար Ալիեւը:

Խորհրդարանական ընտրությունները Վրաստանում

Անդրկովկասյան երրորդ հանրապետությունում խորհրդարանական ընտրություններն ավարտվեցին պետական հեղաշրջմամբ. իշխանությունից ԱՄՆ-ի օգնությամբ հեռացվեց վրաց քաղաքականության պատրիարք Էդուարդ Շեւարդնաձեն, վերջ դնելով պատմական մեկ այլ ժամանակահատվածի, որն այս դեպքում կոչվում է Շեւարդնաձեի դարաշրջան: Նախկին ԽՍՀՄ քաղբյուրոյի անդամներ Շեւարդնաձեն եւ Ալիեւը, ոչ առանց Մոսկվայի աջակցության, իշխանության եկան, բայց արդեն որպես անկախ պետությունների ղեկավարներ, համապատասխանաբար 1992 եւ 1993 թթ.: Երկուսն էլ հեռացվեցին կամ հեռացան 2003 թ., սակայն եթե Ալիեւին հաջողվեց իշխանությունը կտակել որդուն, ապա Շեւարդնաձեին դա չհաջողվեց:

2004 թ. հունվարի 4-ին Վրաստանում տեղի կունենան նախագահական ընտրություններ, որոնցում կհաղթի Շեւարդնաձեին իշխանությունից հեռացրած ամենաակտիվ գործիչը՝ 36-ամյա իրավաբան Միխայիլ Սաակաշվիլին:

Ժողովրդավարության առումով Վրաստանը մեկ քայլ առաջ է Հայաստանից ու, առավել եւս, Ադրբեջանից, ինչի պատճառը ոչ թե վրացական ժողովրդավարության ավանդույթներն են, այլ պետական հեղաշրջումներից, քաղաքացիական եւ ազգամիջյան պատերազմից բզկտված այս երկրի ներքաղաքական վիճակը: Ընդդիմադիր գործիչներին բանտարկելու, հալածանքների ենթարկելու գայթակղությունից Շեւարդնաձեն հաճախ խույս է տվել, չի խեղդել ընդդիմադիր մամուլը, քանզի, ի տարբերություն ադրբեջանական նավթի, Վրաստանը Արեւմուտքին հետաքրքրելու կարեւոր այլ խաղաքարտ չուներ, քան կարող էր լինել «վրացական ժողովրդավարությունը»:

Այսօր Վրաստանը, ի տարբերություն Հայաստանի եւ հատկապես Ադրբեջանի, նոր հնարավորություն է ստացել անցկացնելու ժողովրդավարական չափանիշներին քիչ թե շատ համապատասխան նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրություններ:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԱՂԵՏ

Ուժեղ երկրաշարժ եւ հազարավոր զոհեր Իրանում

Թեհրանի համալսարանի գեոֆիզիկայի կենտրոնի տվյալները վկայակոչելով, Իռնա գործակալությունը հաղորդում է, որ երեկ վաղ առավոտյան ուժեղ երկրաշարժ է տեղի ունեցել Իրանի հարավ-արեւելքում՝ Քերմանի նահանգի Բամ քաղաքի շրջանում: Շուրջ երկհազարամյա աղյուսաշեն միջնաբերդով հայտնի այդ հնամյա քաղաքի բնակիչները ժամը 5-ն անց 28-ին տեղի ունեցած ցնցման ժամանակ քնած են եղել:

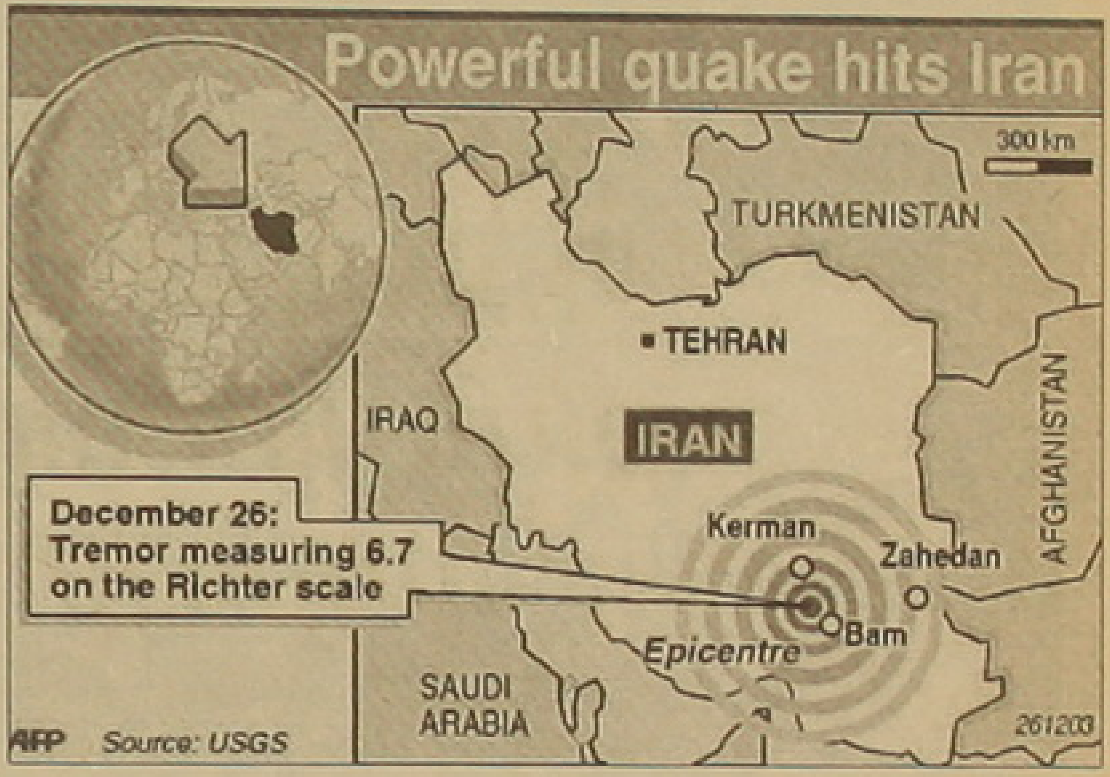

Ֆրանսպրեսը նշում է, որ 6,3 բալանոց առաջին ցնցմանը հաջորդել են մի քանի այլ ցնցումներ, որոնցից ամենաուժեղն արձանագրվել է մոտ վեցն անց կեսին: Բամ քաղաքը գտնվում է մայրաքաղաք Թեհրանից մոտ 1000 կմ հարավ-արեւելք: Քերմանի նահանգապետ Մոհամմադ Ալի Քարիմին լրագրողներին հայտարարել է, որ «Բամի պատմական թաղամասը լիովին ավերվել է», եւ որ փլատակների տակ «կան բազմաթիվ զոհեր»: Նահանգապետի խոսքերով, հեռախոսակապն ու ռադիոկապը լիովին ընդհատված են Բամ, Ժիրոֆթ եւ Կոհնուջ քաղաքների միջեւ:

Քարիմիի տվյալներով, 800 հազարանոց Բամ քաղաքի եւ շրջակա գյուղերի տների մոտ 60 տոկոսն ավերված է: Ուղղաթիռներով վիրավորներին տեղափոխում են Քերման: Ֆրանսպրեսը տեղեկացնում է, որ Բամի շրջանում մեծ թիվ են կազմում հողաշեն եւ կավաշեն կացարանները, որոնք չեն դիմացել ցնցումներին: Իրանցի պաշտոնյաները խոսում են 5000-6000 զոհերի մասին: Սակայն Ասոշիեյթեդ պրեսի տվյալները եւ Բամի օդային նկարահանումները հիմք են տալիս ենթադրելու, որ զոհերի թիվը հասնում է 40 հազարի: Հազարավոր մարդիկ մնացել են փլատակների մեջ: Զինվորականները եւ Կարմիր մահիկի տեղական ընկերությունը կազմակերպել են շտապ օգնության շարժական կետեր:

Հարեւան երկրներից փրկարարական ջոկատներ եւ օգնություն սկսել են հասնել աղետի շրջան:

Կալիֆոռնիայում անձրեւների ու սողանքի հետեւանքով անհետ կորել է 10 երեխա

Սաստիկ անձրեւները Կալիֆոռնիայում հանգեցրել են կործանարար սողանքների: Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ մեկ օրից ավելի տեւած անձրեւները լեռնային շրջաններում առաջացրել են ուժեղ ցեխահոսքեր, որոնք Սան Բեռնարդինոյի շրջանում (Լոս Անջելեսից 113 կմ հեռու) արտաքին աշխարհից կտրել են մանկական ճամբարներից մեկը:

Սողանքը լրջորեն վնասել է Հույն ուղղափառ եկեղեցուն պատկանող Սուրբ Սոֆիայի մանկական ճամբարի շենքը: Ոստիկանությունը պաշտոնապես հայտարարել է, որ անհետ կորել են 7-17 տարեկան 10 երեխաներ: Փրկված 14 երեխաներից 8-ը ներկայումս հիվանդանոցում են, որտեղ նրանց ցույց է տրվում առաջին բուժօգնություն: Փրկվածների մեծ մասն ստացել է միջին բարդության վնասվածքներ եւ կոտրվածքներ, ինչպես նաեւ տուժել է ցրտից:

Փրկարարական աշխատանքները շարունակվում են: Մասնագետները նշում են, որ սողանքի հետեւանքներն այսքան կործանարար չէին լինի, եթե ամռանը Կալիֆոռնիայում մոլեգնած չլինեին անտառային սաստիկ հրդեհներ: Գիտնականների կարծիքով, հրդեհները «խիստ թուլացրել են հողը» եւ վերջին հաշվով հանգեցրել ահավոր սողանքների:

Լոս Անջելեսում Սբ. Ծննդյան տոներն առաջին անգամ անձրեւոտ էին վերջին 20 տարում: Հորդառատ անձրեւները բառացիորեն հեղեղեցին քաղաքի փողոցները եւ մարդկանց ստիպեցին մնալ տներում:

Պ. Ռ.

Հուսեյնը սպառնում է բացահայտել ԱՄՆ-ի «քաղաքական խաղերը»

Եվրոպայի բարձրաստիճան դիվանագետներից մեկի խոսքերը վկայակոչելով, սաուդյան «Ալ Վաթան» թերթը գրում է, որ ձերբակալված իրաքցի նախկին բռնակալ Սադդամ Հուսեյնը հրաժարվում է պատասխանել իրեն հարցաքննող ամերիկացի քննիչների հարցերին: Թերթը նշում է, որ հարցաքննությունը մտել է փակուղի:

Հուսեյնը հրաժարվում է որեւէ տեղեկություն հայտնել, պահանջում է դադարեցնել հարցաքննությունը եւ իրեն ժամանակ տալ «մտքերը հավաքելու»: Նա սպառնում է հակառակ դեպքում հրապարակել փաստեր, որոնք «կցնցեն միջազգային հանրությանը»:

Սաուդյան թերթի տվյալներով, խոսքը «Իրաքում ԱՄՆ-ի քաղաքական խաղերի» եւ մասնավորապես 1990 թ. օգոստոսին Իրաքի Քուվեյթ ներխուժման մեջ Վաշինգտոնի խաղացած անդրկուլիսյան դերի մասին է: Միաժամանակ «Վաշինգտոն փոստը» տեղեկացնում է, որ վերջին ամիսներին հետախուզական տվյալներ են ստացվել իրաքցիների ապստամբական շարժումը գլխավորող իրաքյան 5 կլանների մասին: Պարզվել է, որ դրանց ներկայացուցիչները բնակվում են Հուսեյնի ծննդավայր Տիկրիտից 12 մղոն հեռու ընկած ավաններում, Տիգրիս գետի ափերին: Սադդամ Հուսեյնի տապալումից հետո ամերիկյան ուժերի ձեռնարկված հարձակումների մեծ մասն արձանագրվել է այսպես կոչված «սուննիական եռանկյունում», որի մեջ մտնում են Տիկրիտը եւ Հուսեյնի համակիրների գործունեության մյուս օջախները:

Ապստամբական օջախների ցանցի կենտրոնում Ալ Ավջա ավանն է, որտեղ ծնվել է Սադդամ Հուսեյնը: Ամերիկացիներն այդ բնակավայրը համարում են իրաքցիների դիմադրության շարժման կենտրոն: Այստեղ են Հուսեյնի գլխավոր զինակիցների շքեղ առանձնատները: Հոկտեմբերի վերջերին ամերիկյան զինված ուժերը շրջապատեցին Ալ Ավջան, դրանով իսկ դժվարացնելով դիմադրության շարժման ղեկավարների եւ պարտիզանների կապը:

Մշակույթ

Սկիզբը էջ 1

ՀԹՄՄ կենտրոնական վարչության քաղաքականությունն է մրցանակներ սահմանել այն ասպարեզներում, որոնք ընդգրկված չեն գործող մրցանակաբաշխություններում: Մեր հանրային կյանքում կան մշակութային ասպարեզներ, որոնք կարեւորություն են ներկայացնում հասարակական կյանքում: Մասնավորապես՝ պարարվեստը, գեղարվեստական լուսանկարչությունն ու հեռուստառադիոլրագրությունը: Հատկապես վերջին երկու ասպարեզները մեծածավալ ներկա ունեն եւ հեռանկար, հանրային ընկալում՝ պա-

եցինք: Օրերս Թեքեյան կենտրոնում բացվեց Խ. Աբովյանի անվան մանկավարժական համալսարանի գեղարվեստական լուսանկարչության բաժնի ուսանողների ցուցահանդեսը: Շարունակում ենք համակողմանի աջակցել Հայաստանում Թեքեյանի անունը կրող միջնակարգ ուսումնական հաստատությունների հետ:

- Արդեն հրատարակվել է բավական բարձրարժեք ու ճաշակով ձեւավորված օրացույց:

- ԹՄՄ-ն ողջ աշխարհում օրացույցների հրատարակման գործով զբաղվում է: Մեր հրատարակած օրացույցում ներկայացված են այսօր ստեղծագործող 12 մեծանուն

ներ ավստրիական համակարգում: Գուցե մեր տաղանդն ու բողոքը գալիս է այս թյուր ըմբռնումից: Ասեմ ավելին, այդ նախարարության նկատմամբ բացահայտ աժիոտաժը չեմ ընդունում: Դա շատ ձեռնտու է միայն երկու կողմի: Մի կողմն այն իշխանավորներն են, որոնք իրական, շատ լուրջ լծակներ ունեն իրենց ձեռքում, իսկ մշակույթի նախարարությունն այժմ էլ, ինչպես խորհրդային ժամանակներում շատ աղքատ էր: Մյուս կողմը լրագրողական որոշ շրջանակներն են, որոնք միշտ էլ ծիծաղելի բան կգտնեն, մի քիչ էլ ավելացնել եւ, իհարկե, «ընդհանուր ուրախություն» է: Սա անվտանգ էլ է, որով-

Պահպանելով թեքեյանական ավանդույթները

Հարցազրույց Հայաստանի ԹՄՄ նախագահ Ռուբեն Միրզախանյանի հետ

հանգելով գեղագիտական լուրջ վերլուծության: 2005 թվականին մրցանակաբաշխությունն առավել հետաքրքրական դարձնելու համար մենք նախատեսում ենք նաեւ մի շարք նոր բնագավառներ: ԹՄՄ-ն որոշել է ունենալ նաեւ սեփական թատրոն, որը կկազմակերպվի առաջիկա ամիսներին: 2005 թվականին որոշել ենք մեզ մոտ՝ Երեւանում միջազգային փառատոներ կազմակերպել պարարվեստի եւ փողային երաժշտության գծով:

- ԹՄՄ-ն առավել եւս ճանաչված է որպես ազգային մշակույթի կրող եւ պրոպագանդող:

- Այդպես է: Բայց մենք չենք ուզում սահմանափակվել միայն հայկական շրջանակներում: Անհրաժեշտ է մեր մշակույթը ներկայացնել նաեւ օտարներին, բաց պահելով մեզ օտարների արժեքավոր ներթափանցումների համար, իհարկե, միշտ պահպանելով թեքեյանական մեր ավանդույթները:

- Անցնող տարում իհարկե որոշ աշխատանք կատարվել է:

- Իհարկե: Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիայի հետ միասին հաջողությամբ եւ մեծ շուքով նշվեց Վահան Թեքեյանի ծննդյան 125-ամյակը, կազմակերպվեց գիտա-տեսական կոնֆերանս: Ի դեպ, պիտի նշեմ, որ ինչպես մեզանում, այնպես էլ սփյուռքում այս հոբելյանը նշվեց գլխավորապես ձեռնարկների միջոցով: Մենք չուզեցինք կրկնվել: Բացի այդ, ցանկանում էինք, որ այս հոբելյանից հետո մնայուն արժեք մնար: Եվ կոնֆերանսի ժամանակ կարդացված դասախոսությունները կհրատարակվեն առանձին գրքով, որը լավ աշխատություն կլինի գրականագետների եւ հասարակագետների համար: Գրողների միության հետ համատեղ նշեցինք Շահան Շահնուրի 100-ամյակը:

- «Ազգն» իր ընթերցողներին արդեն տեղեկացրել է ԹՄՄ-ի նաեւ ուրիշ գործերի մասին:

- Այո, եղել են: Անցած ժամանակում Թեքեյան մշակութային միության բարձրագույն պարգեւին «Ադամանդակուռ Արարատ» շքանշանով պարգեւատրվեցին ՀՀ ԳԱԱ պրեզիդենտ Ֆադեյ Սարգսյանը եւ մեծանուն երաժիշտ Ջիվան Գասպարյանը, որոնց մեծարման երեկոները մենք կազմակերպ-

հայ նկարիչների գործերի վերատպությունները, որոնց բնօրինակները հեղինակները նվիրել են ԹՄՄ-ին: Ասեմ, որ հայազգի անվանի վարպետները՝ ժանսեմը, Հակոբ Հակոբյանը, Ռուդոլֆ Խաչատրյանը, Սարգիս Համալբաշյանը, Էդվարդ եւ Արամ Իսաբեկյանները, Վարուժան Վարդանյանը, Ռուբեն Աբովյանը, Անատոլի Գրիգորյանը, Գեսիկ Բաղդասարյանը, Գարեգին Դավթյանը, Գեւորգ Եղիազարյանը, մեծ սիրով ԹՄՄ-ին նվիրեցին իրենց գործերը: Շնորհակալություն ենք հայտնում մեր վարպետներին, որոնց ակցիան ԹՄՄ-ի կարեւորության գնահատումն է:

- Ինչպես ԹՄՄ-ն, այնպես էլ «Ազգ» թերթի հրատարակչությունը հայտնի են եղել գրքերի հրատարակությամբ:

- 2004 թվականից այս ավանդույթը նույնպես կշարունակվի: Առաջին շրջանում կհրատարակենք երկու գիրք: Հետագայում դրանց թիվը կավելանա:

- Մշակութային գործունեության համար այժմ մեծ ներդրումներ են պետք, որը պետությունը, կառավարությունը, մշակույթի նախարարությունը չեն կարող կատարել:

- Մեր ձեռներեց խավը դեռեւս գտնվում է զարգացման որոշակի մակարդակում եւ բավականին անտարբեր է մշակույթի խրախուսման ոլորտում: Դա ինչ-որ չափով բնական է, որովհետեւ դրա համար պետք է երկար ճանապարհ անցնել: Դա միանգամից չի լինում: Խնդիրն այն չէ, որ հատկացումներ, նվիրատվություններ կատարվեն հատկապես Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությանը: Թող հատկացումներ կատարվեն ընդհանրապես մշակույթի ոլորտում, նրանց միջոցով, ում վստահում են:

- Գիտե՞ք, գուցե դա գալիս է նրանից, որ մեր երկրի մշակույթի նախարարությունն ամբողջությամբ չի կատարում իր գործառույթները:

- Թույլ տվեք չհամաձայնել այն բանին, որ մշակույթի նախարարությունը ժողովրդավարական երկրի կյանքում պետք է ամենաառաջնային կամ գերկարեւոր դեր ունենա: Այդ նախարարությունը պետության կողմից հատկացված գերագույն հրամանատարի դեր ու-

հետեւ ավելի հզոր միջոցներ ու լծակներ ունեցող նախարարները եւ իշխանավորները կմնան ստվերում: Եվ հետո, եկեք ընդունենք, որ Հայաստանից շատ ավելի մեծ հնարավորություններ ունեցող երկրներ միայն մշակույթի հարցերով զբաղվող նախարարություն ընդհանրապես չունեն: Ժողովրդավարական երկրում, որպիսին մենք ձգտում ենք դառնալ, մշակույթի հարցերով զբաղվող գերատեսչությունը պետք է համակարգի եւ օգնի ոլորտին առնչվող հարցերը՝ ոչ մի դեպքում չղեկավարելով այն:

- Այժմ գերակայություն է ձեռք բերել հեռուստատեսությունը, որն իր հնարավորություններով գերազանցել է ե՛ւ թատրոնին, ե՛ւ գրքերին...

- Դա փաստ է: Այսօր հսկայական մի զանգվածի աշխարհայացքային գեղագիտական ձեւավորումը կատարվում է հեռուստատեսության միջոցով: Հեռուստատեսությունը բնականորեն ընտրում է հաղորդումների այն ձեւերը, որոնք եկամտաբեր են իր համար: Այստեղ պետական կարգավորում պահանջելն անհնար է: Իհարկե, ամեն սահման անցած մեկի ազատությունը կարող է բռնություն լինել մյուսի համար: Հեռուստատեսությունում, ինչպես նաեւ հասարակական կյանքի ցանկացած ոլորտում, ժողովրդավարությունը ենթադրում է ազատությունների որոշակի սահմանափակումներ, բայց դրանք պետք է արտահայտեն ազգային մենթալիտետը: Եթե չկա այդ գիտակցումը, ապա մենք ունենում ենք հեռուստատեսության, նաեւ թատրոնի այն դրսեւորումները՝ գավառամիտ, տկարամիտ, որոնց հետ շատ հաճախ առնչվում ենք:

- Ամեն դեպքում Ոչխարի տարին ավարտվում է եւ սկսվում է Կապիկի տարի:

- Դա արդեն մեկ քայլ առաջ է: Ասված տա, որ հաջորդ տարի հետ չդառնանք:

Օգտվելով առիթից շնորհավորում եմ Ձեր ընթերցողներին, բովանդակ հայ ժողովրդին Ամանորի ու Սբ. Ծնունդի առթիվ, մաղթում եմ խաղաղություն, բարգավաճում ու երջանկություն:

Հարցազրույցը վարեց
ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՍՅԱՆԸ

ԹԵՔԵՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ 2004 ԹՎԱԿԱՆԻ ԲԱՑԱՌԻԿ ՕՐԱՑՈՒՅՑԸ

Շեմին է 2004 թվականը: Այս առիթով լույս են տեսնում բազմաթիվ օրացույցներ՝ հազար ու մի պատկերներով, հազար ու մի բովանդակությամբ, զանազան չափսերի, տարբեր մտահղացումներով:

Իր մտահղացմամբ բավականին հնքնատիպ է Թեքեյան մշակութային միության օրացույցը, որն ամփոփում է արդի հայ նկարչության բնագավառում ճանաչում եւ համբավ ունեցող տասներկու անվանի արվեստագետների մեկական աշխատանք:

Օրացույցի չափսերը (64x40) թույլ են տալիս յուրաքանչյուր ամսաթերթոնի վրա գրավիչ ձեւավորմամբ ներկայացնել այսօրվա լավագույն հայ նկարիչներին:

Նրանք են (ներկայացնում ենք ըստ ամիսների):

Օրացույցը բացվում է Երեւանի Գեղարվեստի ակադեմիայի քանդակի ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր Գեսիկ Բաղդասարյանի «Հոգու աչքեր» քանդակով: Բրոնզաձույլ այս աշխատանքը, որը պատկերում է Աստծո Որդուն, ասես հաստատում է «Քրիստոս ծնավ եւ հայտնեցավ. մեզ, ձեզ մեծ ավետիս» ծննդյան տոներին միմյանց ասվող ավետարանական խոսքը:

Փետրվարի ամսաթերթոնը զարդարում է նկարիչ Սարգիս Համալբաշյանի «Հիշողության դաշտ» կտավը, որը, կարծում ենք, փետրվարյան ցուրտ եւ տաղտուկ օրերին, շնորհիվ իր հորինվածքի եւ արտակարգ գունեղության, բազմագույն հիշողություններ կարթնացնի դիտողի մեջ:

Մարտ ամսին ներկայացված է ՌԴ Գեղարվեստի ակադեմիայի թղթակից անդամ, ՀՀ Մովսես Խորենացու մեդալակիր, ՀՀ ժողովրդական նկարիչ Ռուդոլֆ Խաչատրյանի «Կոմպոզիցիա» աշխատանքը, որը նրա վերջին շրջանի մոդեռն ստեղծագործություններից է:

Ապրիլը բացվում է ֆրանսահայ մեծանուն նկարիչ Ժանսեմի (Հովհաննես Սեմերջյան) էպիկական շնչի մի կտավով, որը վարպետը անվանել է «Ուխտի փախուստը»:

Ժանսեմական ներդաշնակությամբ լուծված է կերպարների եւ միջավայրի գունաշխարհը: 1978-ից ժանսեմի գործերը մշտապես ցուցադրվում են Փարիզի Մատինյոն պատկերասրահում: Ի դեպ բոլորովին վերջերս նրան շնորհվեց Ֆրանսիայի ամենաբարձր՝ «Պատվո Լեգեոն» շքանշանը:

Մայիսը գարնան վերջին ամիսը լինելուց բացի նաեւ անակնկալների ու հուզումների ամիս է, այդ է պատճառը, որ ՀՀ վաստակավոր նկարիչ Ռուբեն Աբովյանի «Նավակ» կտավի հեքիաթային կերպարները իրենց նավակով մեզ տանում են հեռուներ՝ դեպի մեր մանկության մոլորակը:

Հունիսին ջերմանում է ոչ միայն հողը, ջերմանում են նաեւ մարդիկ, ջերմանում է մեր սրտերը... Թեքեյան Մշակութային միության մրցանակի դափնեկիր, ՀՀ վաստակավոր նկարիչ Վարուժան Վարդանյանի «Արեւելյան մոտիվ» մեծակտավ աշխատանքը, ասես, արեւելյան մի լեգենդ է պատկերում հենց այդ ջերմացնող սրտի մասին:

12 արվեստագետներից ամենաերիտասարդը Գեւորգ Եղիազարյանն է, որի «Ճակատագրապատշը» կտավով էլ բացվում է հուլիս ամիսը: Թեեւ երիտասարդ տարիքին, շնորհիվ իր ուրույն ոճի եւ պատկերավոր արտահայտչականության, նա արդեն լայն ճանաչում ունի թե ԱՄՆ-ում, թե Մերձավոր Արեւելքում:

Օգոստոսը ամռան ամենավերջին ամիսն է: Հենց այս ամսին են ծաղրածուները փորձերով կատարելագործում իրենց արվեստը, որպեսզի աշնան առաջին ամսին արդեն կատարելագործված դուրս գան ասպարեզ, բարձրանան բեմահարթակներ... Այդ է հավաստում ՀՀ վաստակավոր նկարիչ, Երեւանի Գեղարվեստի ակադեմիայի գեղանկարչության ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր Անատոլի Գրիգորյանի «Ծաղրածուների փորձը» մեծակտավ աշխատանքը:

Սեպտեմբեր ամսաթերթոնը բացվում է ինքնատիպ մի նատյուրմորտով («Հիշողություններ Վենետիկից»), որի հեղինակն է ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ, Մովսես Խորենացու մեդալակիր, Երեւանի Գեղարվեստի ակադեմիայի ռեկտոր, պրոֆեսոր Արամ Իսաբեկյանը:

ՀՀ ժողովրդական նկարիչ, ՀՀ Մեսրոպ Մաշտոցի շքանշանակիր, «Սբ. Սահակ եւ Սբ. Մեսրոպ» շքանշանակիր Հակոբ Հակոբյանի «Աշնանային բնանկարով» բացվում է հոկտեմբեր ամիսը, դիտողի մոտ ստեղծելով աշնանային տրամադրություն:

Օրացույցի նոյեմբերյան էջը հիրավի զարդարում է մաեստրո Էդուարդ Իսաբեկյանի «Սասունցի Դավիթ» (1994թ.) գունագեղ աշխատանքը: Էդուարդ Իսաբեկյանը՝ հայ արդի նկարչության կենդանի դասականը, ՀՀ ժողովրդական նկարիչ է, պարգեւատրվել է Մեսրոպ Մաշտոցի շքանշանով: Նրա աշխատանքները գտնվում են Հայաստանի եւ արտասահմանյան բազմաթիվ թանգարաններում եւ մասնավոր հավաքածուներում: Այսօր նա Երեւանի Գեղարվեստի ակադեմիայի պրոֆեսոր է:

Տարին փակվում է քանդակագործ Գարեգին Դավթյանի «Տիրամայրը» բրոնզաձույլ աշխատանքով: Գ. Դավթյանը հազվագյուտ արվեստագետներից է, որին բախտ է վիճակվել Ռավեննայում արժանանալ Դանթեական IX միջազգային բիենալեի Հոռոմի Պապի մեծ Ոսկե մեդալին, իսկ տասնմեկերորդին՝ առաջին մրցանակին: Ի դեպ, 1996 թվականից նա Ռավեննայի բիենալեի ժյուրիի մշտական անդամն է:

Օրացույցը փակվում է 12 անվանի արվեստագետների մասին հարուստ տեղեկություններ ներկայացնող պատկերազարդ էջով:

Բացառիկ այս օրացույցի մեջ հրատարակված գործերի բնօրինակները արվեստագետների կողմից սիրահոժար նվիրված են Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությանը՝ նեցուկ կանգնելու կազմակերպության գործունեությանը:

Թեքեյան մշակութային միության կենտրոնական վարչությունը որոշել է այս հավաքածուն ամբողջությամբ տրամադրել այն արվեստասեր բարերարին, որը նյութական կարեւոր նվիրատվություն կանի Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությանը: Հավաքածուն ամբողջությամբ պահելու հոգածությունից ելնելով նրանում ընդգրկված եւ ոչ մի նկար ենթակա չէ զատման:

Տպաքանակի զգալի մասը արտահանվել է սփյուռքի մի շարք հայ գաղթօջախներ՝ նպատակ հետապնդելով ներկայացնել եւ տարածել հայ լավագույն նկարիչների ստեղծագործությունները:

Արդի հայ արվեստագետների այս սքանչելի գործերի հավաքածուն կցուցադրվի Թեքեյան կենտրոնում՝ 2004 թվականի հունվարին:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՍՅԱՆ

happy new year
Շնորհավոր Նոր Տարի
եւ Սուրբ Ծնունդ
ZVARTNOTS
"ARMENIA" INTERNATIONAL AIRPORTS" C.J.S.C.

ԱԶԳ
Օրվա հետքերով

Աբխազիայում հայերն իրենց լավ են զգում

Գագրայում կկառուցվի Սուրբ Հռիփսիմե եկեղեցին

Հավլաբարի Կարմիր Ավետարան եկեղեցին պայթեցվեց 1989թ.: Լուսանկարը՝ Թաթուլ Հակոբյանի

Դեկտեմբերի 22-ին «Sakartvelo.ru» վրացական ինտերնետային թերթի (գրասենյակը գտնվում է մերձմոսկովյան Դուբնա քաղաքում) տարածած տեղեկատվությունը, թե Աբխազիայում բնակվող հայերի եւ աբխազների հարաբերությունները խիստ լարվել են, վերջերս իբր պայթեցվել է Գագրայի հայկական դպրոցը, հրկիզվել է տեղի առաքելական եկեղեցին, բացարձակապես չի համապատասխանում իրականությանը:

Այս մասին «Ազգի» հետ հեռախոսազրույցներում հաստատեցին Հայ առաքելական եկեղեցու Հարավային Ռուսաստանի թեմից:

Սոչիի հայկական եկեղեցու քահանա տեր Կոմիտասն «Ազգի» հետ հեռախոսազրույցում հաստատեց, որ իրենք տեղյակ են այդ ապատեղեկատվությանը: Վրաց ուղղափառ եկեղեցին կտրականապես դեմ է Վիրահայոց թեմի քահանայի՝ ժամանակ առ ժամանակ Աբխազիա մեկնելու եւ աբխազահայության համար աղոթք անելու՝ հայկական կողմի առաջարկությանը: Այդ պատճառով Աբխազիա է մեկնում Հարավային Ռուսաստանի թեմի քահանաներից մեկը:

Երեկվա համարում «Ազգը» գրել էր, որ Գագրայում չկա հայկական եկեղեցի, այդ իսկ պատճառով աբխազները չեն կարող հրդեհել: Մենք պարզեցինք, որ Գագրայում երկու տարի առաջ կառուցվել է մի փոքրիկ մատուռ, որտեղ աղոթք են անում Գագրայի գոտու եւ ընդհանրապես աբխազահայությունը: Ադլերի հայկական եկեղեցու քահանա տեր Նորայրը, ով ամեն ամիս մեկնում է Գագրա եւ տեղի հայկական մատուռում պատարագ եւ ծիսակատարություն անում հավատացյալ հայերի համար, «Ազգի» հետ հեռախոսազրույցում հերքեց վրացական ինտերնետային թերթի եւ վերջին երկու օրերին վրացական մամուլում այդ թեմայի շուրջ տպագրված հրապարակումների իսկությունը:

«Այդպիսի բան չկա: Գագրայի մատուռն անվնաս է, Գագրայի հայկական դպրոցը չի պայթեցվել: Աբխազահայերն ու աբխազներն ապրում են հաշտ եւ համերաշխ», ասաց տեր Նորայրը, ավելացնելով, որ ֆինանսների գոյության դեպքում Գագրայի հայկական մատուռի տեղում կկառուցվի Սուրբ Հռիփսիմե եկեղեցին:

Երեկ վրացական մամուլում, այդ թվում՝ ընդգծված հայատյաց «Ջորջիան թայմս» թերթում վրացական ինտերնետային էջում տեղադրված հոդվածի առնչությամբ, որը բացարձակապես կապ չունի իրականության հետ, մեկնաբանություններ են տվել Վրաստանի հետախուզության դեպարտամենտի տնօրեն Ավթանդիլ Իոսելիանին (սույն պարոնը եղել է Գագրայի բնակիչ եւ քաղաքից հեռացել է վրացական օկուպացիոն ուժերի ջախջախումից հետո), Վրաստանի խորհրդարանի հայազգի պատգամավոր Վան Բայբուրթյանը, այսպես կոչված Աբխազիայի վտարանդի կառավարության (կենտրոնակայանը՝ Թբիլիսի) ղեկավար Թամազ Նադարեիշվիլին: Անիմաստ ենք համարում մեջբերումներ անել վերոնշյալ անձանց մեկնաբանություններից, քանի որ նրանք սուբյեկտիվ մեկնաբանություն են տվել՝ հիմք ընդունելով կատարյալ ապատեղեկատվությունը:

Կրկին նշենք, որ Աբխազիայում հայությունը տարբեր ժամանակահատվածներում ենթարկվել է անասելի բռնությունների, տառապանքների, ինչը, սակայն, այլ նյութի թեմա է, եւ ինչի մասին «Ազգը» ժամանակին տպագրել է մի շարք թղթակցություններ:

Քանի որ վրացական մամուլը «խիստ անհանգստացած» է Գագրայում չեղած հայկական եկեղեցու հրդեհման «փաստով», խորհուրդ ենք տալիս մեր վրաց գործընկերներին պարզել, թե ո՞վ եւ ի՞նչ նպատակներով է հրդեհել Թբիլիսիի կենտրոնում գտնվող (Հին Թբիլիսի, փողոց Սերեբրեննայա) 1702 թ.-ին կառուցված հայկական Սուրբ Նշան եկեղեցին: Սա տեղի է ունեցել 2002 թ.-ի նոյեմբերին, Սուրբ Նշանն այրվում էր գրեթե մեկ օր, իսկ վրացական մամուլը հարկ չհամարեց անհանգստության նշաններ ցույց տալ:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ս. թ. դեկտեմբերի 27-ին, ժամը 12:00-ին, ՀՀ բնապահպանության նախարարությունը, Լոռու մարզի Սպիտակի քաղաքապետարանը, Վանաձորի «Արծագանք» ՍՊԸ-ն, Վանաձոր-Սպիտակ ավտոմայրուղու ձախակողմյան մասում «Արծագանք» ՍՊԸ կողմից ըստ նախագծի կառուցված ԱԳԼՃԿ-ի նախագծային լուծումների եւ կատարված շինարարության վերաբերյալ կազմակերպում են հասարակական լսումներ:

Ցանկացողները կարող են ծանոթանալ նյութերին հետեւյալ հասցեում.

ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի պողոտա թիվ 81

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Նոր Հաճընի քաղաքապետարանը հրավիրում է աճուրդի, որը տեղի կունենա 2004 թ. հունվարի 13-ին, ժամը 10:00-ին, Կոտայքի մարզի Նոր Հաճըն քաղաքի քաղաքապետարանի շենքում (հասցեն՝ Տոռոզյան փ.7):

Վաճառվում է

Հ/հ Վաճառվող օբյեկտի անվանումը	Օբյեկտի զբաղեցրած մակերեսը (քմ)	Հասցեն, գտնվելու վայրը	Մեկնարկային գինը
1 բազմաբնակարան բնակելի շենքի մեկ սենյականոց բնակարան	40,2 քմ ընդհանուր մակերեսով, որից 18,8 քմ բնակելի	ք. Նոր Հաճըն Իսահակյան փող. 5 շենքի թիվ 37 բնակարան չորրորդ հարկում	250.000 դրամ

Աճուրդը կանցկացվի դասական եղանակով: Աճուրդին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ 2004 թ. հունվարի 12-ը ժամը 18-ը աճուրդային հանձնաժողովին պետք է ներկայացնեն.

ա) աճուրդին մասնակցության հայտը

բ) աճուրդին մասնակցության վճարի անդորրագիրը:

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել աճուրդային հանձնաժողովին:

Հեռախոսներ՝ (0-24) 4-27-70, 4-27-85:

ԱՃՈՒՐԴԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱՊԱՇՏՊԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԸ (ՀՍԻԿ)
ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է **ԲԱՑ ՄՐՑՈՒՅԹ**
ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ԴՊՐՈՑԻ ՇԵՆՔԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՀԱՄԱՐ

Շենքը կառուցվելու է Վանաձորի քաղաքապետարանի կողմից քաղաքի Տիգրան Մեծ եւ Շիրակացի փողոցների խաչմերուկից հյուսիս եւ արեւելք ՀՍԻԿ-ին հատկացված տարածքում (հասցեն՝ ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 1):

Մրցույթին կարող են մասնակցել մասնակցության հայտեր ներկայացրած անհատ ճարտարապետներ կամ հեղինակային խմբեր:

Հայտում պետք է նշված լինեն անուն-ազգանունը, ծննդյան թիվը, աշխատանքի վայրը եւ հասցեն:

Հայտերի ընդունման վերջնաժամկետը 2004թ. հունվարի 31-ի ժամը 1700-ն է:

Նախագծերի ներկայացման վերջնաժամկետը 2004թ. ապրիլի 30-ի ժամը 1700-ն է:

Մրցութային հանձնաժողովը մրցույթի արդյունքները կամփոփի 2004թ. մայիսի 10-ին:

Մրցութային փաստաթղթերի փաթեթը կարելի է ստանալ ՀՍԻԿ գրասենյակից
(հասցեն՝ ք. Վանաձոր, Շիրակացու 1-ին նրբ., 2) կամ Հայաստանի ճարտարապետների միությունից (հասցեն՝ Երեւան, Բաղրամյան 17):

Մրցույթի մասնակիցների համար սահմանված են երեք մրցանակներ՝

առաջին՝ 1000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ,
երկրորդ՝ 500 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ,
երրորդ՝ 300 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել ՀՍԻԿ գրասենյակ՝ մրցույթի պատասխանատու քարտուղար Գագիկ Դումիկյանին
Հեռ.՝ (+374 51) 2-29-67, 4-47-81
էլ փոստ՝ economic@acrpc.am
ինտերնետ՝ www.acrpc.am

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 26.12.2003 թ. ժ. 9:00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	562.83	557.20	568.50
EUR	1	եվրո	698.30	694.10	702.50
RUR	1	ռուս. ռուբլի	19.25	18.10	20.40

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

2004 թ. հունվարի 30-ին Տավուշի մարզի Այգեհովիտ գյուղում տեղի կունենա մրցույթ՝ 5 հա տարածությունը այգեգործության նպատակներով վարձակալությամբ տրամադրելու: Պայմաններին ծանոթանալ տեղում:

ԱՅԳԵՀՈՎՏԻ ԳՅՈՒՂԱՊԵՏԱՐԱՆ

ԿՈՐԵԼ ԵՆ

Երեւան քաղաքի՝ Արաբկիր-Զեյթուն համայնքի, Զաք. Սարկավագի 151/1, բն. 21 բնակիչ **Նաիրի Թելմանի Աֆրիկյանի** անձնագիրը եւ զինգրքույկը:
Համարել անվավեր

ՄՐՑՈՒՅԹ

ԻՐԱՆՆ ՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆՆ ԱՐԴԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ

Իրանի իսլամական հեղափոխության 25-ամյակի կապակցությամբ, ՀՀ-ում ԻԻՀ դեսպանության մշակույթի կենտրոնը հայտարարում է ստորեւ նշված թեմաներով ներկայացված հոդվածների մրցույթ.

- Իսլամական հեղափոխության ազդեցությունը հայ-իրանական մշակութային հարաբերությունների վրա
- Իրանահայ համայնքի քաղաքական, մշակութային եւ հասարակական ազատությունն իսլամական հեղափոխությունից հետո
- Հայ եկեղեցու դերն ու դիրքը Իրանի Իսլամական Հանրապետությունում
- Հայաստանի եւ Իրանի մշակութային ընդհանրությունները
- ԻԻՀ-ն դերը Կովկասյան տարածաշրջանի կայունացման հարցում
- Իրանի ժամանակակից գրականությունը Հայաստանում
- Իրանական կինոն հեղափոխությունից հետո
- Հայ-իրանական հարաբերությունների ապագան
- Հայ-իրանական հարաբերությունները գլոբալիզացման ներկայիս համատեքստում
- Հարավային Կովկասյան տարածաշրջանային փոփոխությունները ու հայ-իրանական հարաբերությունների դերը

ԻԻՀ դեսպանության մշակույթի կենտրոնի կողմից լավագույն երեք հոդվածների հեղինակներին կտրվեն մեծ դրամական մրցանակներ, իսկ լավագույն հոդվածները կհրատարակվեն առանձին գրքույկում:

Հոդվածները պետք է ներկայացվեն ԻԻՀ դեսպանության մշակույթի կենտրոն՝ Երեւան, Բաղրամյան պ. 2-նրբ. 13 տուն հասցեով, ոչ ուշ քան 2004 թվ-ի հունվարի 31-ը:

Հոդվածների ծավալը պետք է լինի 5-20 էջ (A4 չափսի), հայերեն, անգլերեն կամ ռուսերեն լեզուներով, ցանկալի է՝ տպագիր:

Առավել մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել 260-521 կամ 269-160 հեռախոսահամարներով:

Գովազդի համար զանգահարել՝ 58-24-83

«[illegible]» տպագրատուն, Երեւան, [illegible] 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 26. 12. 2003 Գինը՝ 100 դրամ